

Naročnina

za državo SHS:
na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:
mesečno Din 30

Sobotna izdaja:
celoletno

v Jugoslaviji Din 60
v inozemstvu 80

SLOVENEK

8 tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“

Cene inseratov:

Enostolpna pettina vrsta
mali oglasi po Din 1'50 in
Din 2'—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2'50,
veliki po Din 3'— in 4'—,
oglasni v uredniškem delu
vrstica po Din

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izveniški
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poštšina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi
se ne vračajo; neuradna pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravništva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.549 (za inserate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Pred oktobersko kampanjo.

Stranke se pripravljajo na oktobersko po-
litično kampanjo. Listi so polni najrazličnej-
ših ugibanj, vse pa čaka, kdaj se povrne g.
Pašić, ki ima, kakor se glasi običajna fraza,
ključ situacije v rokah. Da je ta situacija
skrajno negotova in vseskozi labilna, to po-
trjujejo vladni listi sami. Največja nervoznost
pa se razodeva v glasilih HSS.

To je gotovo jako značilno. Človek bi pri-
čakoval, da bo radičevsko časopisje zrlo na
nadaljnji razvoj političnih razmer v državi z
največjim optimizmom, saj so radičevci veno-
mer zatirjali, da je njihova zveza z radikali
odkritosrčna, trdna in naravnost zgodovinske-
ga pomena, da korenini v življenjskih težnjah
narodov. V resnici pa so radičevci tako malo
sigurni svojega položaja, da se boje že vsake
sence.

Vsaka stvar jih spravlja iz ravnotežja.
Potem ko so s svojim poizkusom osvojiti Slo-
venijo že ob prvem naskoku žalostno pogo-
reli, s posebnim strahom spremljajo vsako
akcijo SLS. Od samostojnih demokratov so si
dali natveziti, da je pomenil dr. Korošček go-
vor v Mariboru »ponudbo SLS radikalom«. In
to jih seveda skrajno vznemirja, pa pridno
sekundirajo »batinaškemu« časopisju, češ da
SLS ne sme računati na to, da bi prišla v
kombinacijo, ako se ne odreče svojega »kon-
fesionalnega značaja«.

Vznemirja pa radičevsko gospodo celo go-
spod Svetozar Pribičević, to pa zato, ker ima
ta politik očividno v izvestni skupini radi-
kalne stranke že vedno neko zaslobo. Zato
mu grozi nedeljski »Jutarnji list«, da bo nova
vlada od oktobra tega leta dalje postopala
proti vsakomur, ki bi izvajal propagando, »ka-
tera ni v skladu s celokupnimi interesi na-
roda«, brez najmanjšega parda. Gospodje
radičevci se torej čutijo tako slabe, da kličejo
na pomoč izjemne zakone in odredbe, da svoj
položaj ojačajo. Vse to so jasna znamenja,
da RR koalicija stoji na jako slabih nogah in
da jo že vsak lahen vetrič do temelja maje.
Če se že zdaj čujejo taki skrbi polni glasovi v
taboru te famozne koalicije, kaj bo šele pri-
hodnji mesec, ko se otvori parlamentarna
kampanja? Kriza meče že vnaprej svojo sen-
co na klavno zvezo bivših hrvatskih repub-
likancev s srbskimi radikali. RR vlada niti ni
začela delovati in se je nahajala od svojega
rojstva do danes pravzaprav ves čas na po-
čitnicah, pa se že danes, ko ima šele začeti
pravo delo in se svetu predstaviti s svojim
prvim šefom, g. Pašićem, govori o raznih
rekonstrukcijah, izmenjavah, korekturah itd.,
kakor pri stavbi, ki že na vseh koncih in
krajih poka. Tudi glas o novih volitvah se
že pojavlja, tako da se »Jutarnji list« čuti
primoranega zatirjati, da jih v skorji bodoč-
nosti še ne bo, »čeprav bi jih kdo želel«, ker
da se to vprašanje ne smatra za aktualno na
»mestih, ki so o tem vprašanju edino pokli-
cana odločevati«. Iz tega čisto gotovo ne zveni
posebna uverjenost radičevcev v lastno moč
in vpliv. Oni so odvisni od miga enega prsta.

Tako se čedalje bolj očituje, kako resnična
je bila ocena novega režima od strani opozi-
cije. RR koalicija ne sloni na odkritosrčnem
in pravem narodnem sporazumu, je gola za-
časna strankarska kombinacija, od radikalov
izključno v njihov prid umetno ustvarjena,
in na najlokavejši način izsiljena. Njen namen
je samo centralizem, ki ga je bila opozicija
že močno omajala, podaljšati življenje. Je ne-
moralna zveza tako po svojih nagibih kakor
po svojih smotrih in načinu, kako je bila oži-
votvorjena. Razum osebnost volje maloštevilnih
voditeljev in njihovih interesov ne stoji nihče
za njo. Komaj je nastala, se že razkaja.

Preje, nego se je slutilo in napovedovalo,
se bo pokazala nujna potreba, da se postavi
naša državna politika na čisto drugi temelj.
Tudi najmočnejša stranka države, ki je do-
slej zanemarjala moč in pomen moralnih fak-
torjev, bo uvidela, da se more država kon-
solidirati in uspešno razvijati samo na pod-
lagi sporazumnega sodelovanja vseh treh ju-
goslovanskih narodov, sodelovanja vseh ljud-
skih strank, priznavanja samoupravnega prin-
cipa, čim večje politične in gospodarske avto-
nomije narodov in dežela. Dokler to spozna-
nje na celi črti ne prodr, ne bo konca kriz,
pretresljajev, efemernih kombinacij, ki že
sedmo leto absorbirajo najboljše sile naše
države.

Kraljevska dvojica v Dubrovniku.

KRALJ SKRAJŠA SVOJE POTOVANJE IN SE VRNE V BELGRAD.

Belgrad, 28. sept. (Izv.) Kralj in kraljica
sta na svojem potu skozi Dalmacijo v soboto
na ladji »Karadjordje« odpovala v Dubrov-
nik. Mesto je bilo lepo okrašeno. Med ljud-
stvom vlada veliko navdušenje. V Gružu je
kralja pozdravil veliki župan in zastopniki
oblasti. Od dvora do katoliške katedrale sta
kralj in kraljica korakala po cesti, ki je bila
gosto nasuta z lovorom in rožmarinom. Spre-
mljalo ju je veliko ljudstva, ki so jima živahno
aklamirali. Od Gruža do Dubrovnika se je
kralj vozil s šestoroprežnim vozom. Spre-
mljal ga je eskadron konjenice kraljeve garde.
Pred katoliško cerkvijo ga je sprejela duhov-
ščina s škofom na čelu. Škof je kralja nago-
voril z lepim nagovorom. Po opravljenih mo-
litvah je kralj obiskal pravoslavno cerkev.

Predpoldnem se je še vršil velik pregled čet.
Popoldne je kraljevski par obiskal Cav-
tat. Ob pol 6 je kralj sprejemal deputacije.
Dubrovnika občina je v hotelu »Imperial«
priredila banket, katerega se je udeležilo 110
gostov. Kralj je udeležence nagovoril. Odgo-
voril mu je advokat Srvec.

Kralj je spremenil program svojega poto-
vanja. Odsel bo še v Hvar, Korčulo in Vis, od
tam pa v Split, kjer se bo mudil samo kratek
čas. V Splitu pripravljajo velike slovesnosti.

Belgrad, 28. sept. (Izv.) V dobropoučenih
političnih krogih se razširja vest, da bo kralj
obiskal samo Split in da bo ta obisk kratek,
ker se bo kralj iz razlogov, katerih se ni bilo
mogoče nadejati, moral takoj povrniti v Bel-
grad.

Vprašanje zaposlitve tujih delavcev.

Belgrad, 28. septembra. (Izv.) V mini-
strstvu za socialno politiko se je pričela konfe-
renca o zaposlitvi tujih delavcev v naši drža-
vi. Konferenci predseduje minister Simonović.
Zastopani so vsi zainteresirani ministri, go-
spodarska društva in delavske zbornice. Spre-
jeta je bila teza zunanjega ministrstva, da je
treba računati z mednarodnimi obveznostmi
v vprašanju zaposlitve tujih delavcev pri nas.
Ministrstvo za socialno politiko je dosedaj
vedno le računalo s položajem, v katerega pri-
dejo naši delavci vsled tega, ker se v naši
državi zaposlujejo tuji delavci. Naglasilo se je,

da se nahaja veliko število naših delavcev v
tujini. Zastopnik zunanjega ministrstva dr. Ry-
bač je predložil statistične podatke o zaposlit-
vi tujih delavcev pri nas in o zaposlitvi naših
delavcev v inozemstvu. Dokazal je, da se na-
haja več naših delavcev na tujem, kakor tujih
pri nas. Na ta pojav se je treba ozirati in
usmeriti naše držanje tako, da se ne bi naši
delavci na tujem šikanirali radi postopanja
naše države proti tujim delavcem. Minister za
socialno politiko je izjavil, da bo takoj začel
izdelovati nov pravilnik v tej smeri.

Radičevi govori že učinkujejo.

Belgrad, 28. sept. (Izv.) Radičev govor o
Macedoncih in o macedonskem vprašanju, ki
ga je imel v Ženevi, se zelo mnogo kome-
ntira. Ta govor je izzval med radikali veliko
vznemirjenje in nezadovoljstvo, posebno med
radikali v Južni Srbiji.

Član naše delegacije dr. Vasa Jovanović
je izjavil, da se on kot Macedonec čuti pose-
bno užaljenega radi tega Radičevega govora o
Macedoncih. »Žal mi je,« je rekel V. Jovano-
vić, »ampak smatram za dolžnost napram sebi
in napram onemu ljudstvu, da vložim v skup-
ščini interpelacijo o tem.«

O samem Radičevem govoru je več ver-
zij. Dopisnik »Politike« je svojemu listu po-
slal popravek, ki ga je dobil od ravnatelja ti-
skovnega oddelka v Ženevi Miloša Ivkovića.
To verzijo je smatral kot uradno verzijo Ra-
dičevega govora. Popravek se glasi: »Neka-
teri trde o Macedoncih, da se niso opredelili.
Nekateri pravijo, da so Srbi, drugi, da so
Macedonci. Brezdomno so vsi naši bratje po
krvi, jeziku in tradiciji, skupni pa so nam

po trpljenju. Za nje je jasno, da imajo vse
pravice. Z njimi se postopa kot z brati.«

Vsi, ki so brali to verzijo Radičevega go-
vora, pa so sami slišali Radičev govor, so iz-
javili, da ta verzija ni resnična. Stenografi
sami izjavljajo, da ni mogoče dešifrirati Ra-
dičevega govora. Posebno da je to težko v pa-
susu, ki govori o Macedoncih.

Čeprav je ta Radičev govor v radikalnih
krogih izzval veliko nezadovoljstvo, vendar
se misli, da ne bo imel nobenih težkih posledic
za položaj HSS v vladi. Nekateri mislijo,
da ne bo V. Jovanovića interpelacija imela
nobenih posledic in da ne bo vlada, ki se
nahaja v zelo težkem položaju, z ozirom na
notranji položaj in na razmere med R in R
člani vlade, postavljena pred nobeno vpraša-
nje. To nezadovoljstvo radi Radičevega go-
vora razmerje med vladnimi člani zelo slabša.
Gotovo bo V. Jovanovića interpelacija zelo
značilen dogodek in moment, ki bo vplival na
razvoj naše politike v novem skupščinskem
zasedanju.

Časnikarski kongres v Skoplju.

Skoplje, 28. 9. (Izv.) Včeraj se je pričel
časnikarski kongres. Udeleženci iz Belgrada
bi imeli prispeti v soboto ob 7 zvečer. Skoro
celo Skoplje je bilo ob tem času zbrano na
kolodvoru, z vojaško godbo na čelu. Radi po-
prave proge pa se je vlak zakasnil in prispel
še ob 2 po polnoči. Kongres se vrši v dvo-
rani Prosvetnega doma. Otvorili so prisostvo-
vali poveljnik III. armije, veliki župan, mest-
ni načelnik Nikolić in mestni župan ter zastop-
niki tujih držav. V otvoritvenem govoru je
predsednik JNU Kovačević orisal zgodovins-
ko in kulturno vlogo časnikarstva in njego-
vo preteklost in bodočnost. Pozdravil je goste
in zastopnike tujih držav. Nato je bil poslan
kralju brzojaven pozdrav. V imenu češkoslo-
vaške vlade je češkoslovaški konzul v Skoplju

pozdravil zbrane časnikarje in jim želel obilo
uspeha.

Nato so izvolili odseke za pretres raznih
tem, ki se nanašajo na vprašanja čisto časnika-
rskega značaja, nakar so prešli na dnevni
red. Predsednik je v svojem poročilu orisal
delo osrednje uprave v prejšnjem letu. Glavni
tajnik je poročal o konferenci časnikarjev Ma-
le antante, ki pomeni zbližanje zavezniških
držav Jugoslavije, Češkoslovaške in Rumunije.
Po blagajnikovem poročilu se je vnela velika
debata o upravljanju Novinarskega kluba v
Belgradu. Ta razprava je bila tajna. Ob pol-
sedmih se je pretvorila v javno. Pričeli so pre-
tresati razne točke dnevnega reda. Danes ob
devetih se je kongres nadaljeval.

Politično življenje v Belgradu postaja živahnejše.

Belgrad, 28. sept. (Izv.) Prosvetni mini-
ster Vukičević, dr. Nikić in dr. podtajnik v
prosvetnem ministrstvu Pasarić, ki so spre-
mljali kralja, so se vrnili v Belgrad. Minister
Miša Trifunović je zapustil kraljevo spremstvo
v Kotoru in se ustavil v Užicu. Tam namera-
va sklicati šod. Od ostalih ministrov so ostali
pri kralju Dušan Trifunović, Marko Gjuričić in
Pavle Radić. V Belgrad je prispelo včeraj in
danes več narodnih poslancev, da bi pri raz-

nih ministrstvih pospešili reševanje raznih
strankarskih vprašanj. V političnem življenju
je opaziti večjo živahnost. Skupščina se že po-
malem oživlja, ker se zbira vedno več poslan-
cev.

Velika poplava na Kitajskem.

Peking, 28. sept. (Izv.) Reka Huangho
(Rumena reka) je predrta nasip in poplavila
okoli 1500 kvadratnih milj zemlje. Vsled po-
plave je prizadetih okoli dva milijona prebi-
valcev. Več sto ljudi je utonilo.

Novi grški poslanik v Belgradu

Belgrad, 28. 9. (Izv.) Z SOE je danes iz
Aten prišel v Belgrad novi grški poslanik na
našem dvoru Polikroniadis. Svoja priporočil-
na pisma bo izročil, ko se kralj vrne v Bel-
grad. Ob priliki zasedanja Društva narodov je
bilo med dr. Ninčičem in Rendisem sklenjeno,
da se bodo pogajanja za sklep zavezniške po-
godbe med obema državama nadaljevala di-
plomatičnim potom. V ta namen ravno je pri-
spel novi poslanik v Belgrad. Pogajanja se
bodo najbrž začela 15. oktobra.

NOVO ČESKO POSLANISKO POSLOPJE V BELGRADU.

Belgrad, 28. sept. (Izv.) Danes je bil na
slovesen način položen temeljni kamen nove-
ga češkoslovaškega poslanništva v Belgradu,
katerega građe v Aleksandrovi ulici. Sloves-
nosti je prisostvoval ves diplomatski zbor in
osebje češkoslovaškega poslanništva. Slovesno-
sti je prisostvoval tudi zastopnik zunanjega
ministra Jovo Marković.

Konec zasedanja Društva narodov.

Ženeva, 28. sept. (Izv.) Ob zaključitvi sep-
temberskega zasedanja je imelo Društvo na-
rodov zaupno sejo, na kateri so med drugim
sklenili, da bo imel razorožitveni odsek nekaj
sej tik pred decembrskim zasedanjem.

Ženeva, 28. sept. (Izv.) Uradno se poro-
ča: Prihodnje zasedanje Društva narodov se
bo vršilo meseca decembra v Ženevi. Marca
meseca 1926 pa se bo vršilo zasedanje v Ma-
dridu.

Čičerin v Varšavi.

Varšava, 28. sept. (Izv.) Ruski komisar
za vnanje zadeve Čičerin je prišel v Varšavo.
Poljski minister za vnanje zadeve (grof)
Skrzyński ga je sprejel v svojem privatnem
stanovanju. Čičerinu na čast je priredil Skryń-
ski sijajen obed.

Napetost med Anglijo in Turčijo

London, 28. sept. (Izv.) Turški minister
za vnanje zadeve Tefik-Rudži-bej je v Ženevi
izjavil dopisniku »Daily Expressa«, da je sa-
mo od Anglije odvisno, če pride do vojne med
Anglijo in Turčijo ali ne. Mosul je turški in
mora tudi turški ostati. Če bodo angleške če-
te vdrle na turško ozemlje, jih bodo Turki zo-
pet pregnali.

London, 28. sept. (Izv.) Angleška vlada
je odpoklicala iz Ženeve svojega zastopnika za
mosulsko vprašanje Amerija, ki je s svojim
ostrim nastopom proti Turkom angleškemu
stališču več škodoval kakor koristil. Odpoklic
Amerija je napravil na turško delegacijo do-
ber vtis, tako da izjavljajo Turki, da so pri-
pravljeni o mosulskem vprašanju znova raz-
pravljati na posebni angleško-turški konfe-
renci pod predsedstvom Francije. Nastop Ame-
ryja proti Turkom v Ženevi obsoja vse angle-
ško časopisje.

Ženeva, 28. sept. (Izv.) Dopisniku »Neue
Freie Presse« je rekel Tefik-Rudži-bej: »Na-
še mnenje je, da so razmere danes le drugač-
ne kakor pred vojno in da beseda o samood-
ločbi narodov ni prazna fraza. Vprašam: Kdo
ima večjo pravico do Mosula, ali Turki in Kur-
di, ki že stoletja prebivajo v tej deželi, ali
Angleži, ki jih v Mosulu ni? Pravica je brez
dvoma na naši strani in svoje pravice si ne
bomo dali jemati od nikogar.«

Boji v Maroku.

Lizbona, 28. sept. (Izv.) Španci priznava-
jo, da so se morali pri Alhucemaru umakniti.
Poraz jim je prizadejalo strahovito delovanje
strojnih pušk. Položaj španskih čet v tem voj-
nem odseku je silno kritičen.

Pariz, 28. sept. (Izv.) Uradno poročajo, da
so francoske čete zasedle gorovje Bukšum.
Marokanske čete se umikajo proti severu.
Protinapade Marokancev je odbilo francosko
topništvo. Te uspehe smatrajo za pričetek ob-
kolitve Marokancev.

Pariz, 28. sept. (Izv.) »Temps« piše: »Mar-
šal Petain je začel 25. septembra z novo ofen-
zivo. Maršalov namen je Marokance utrditi
in zato je ukazal, da mora vsak poveljnik do
najmanjše vojaške edinice doli vedno napa-
dati, kjerkoli se mu nudi priložnost.«

Pariz, 28. sept. (Izv.) Z ozirom na bližajočo se veliko ofenzivo se zbirajo na bojišču nove francoske čete, ki razpolagajo z dovolj lahkiimi in težkimi topovi. Francozi so zasedli zopet nekaj marokanskih postojank.

Fez, 28. sept. (Izv.) Maršal Lianthey je prosil vlado, da ga izmenja.

Duhovniške plače.

Odkar je izšla odredba ministrstva za finance z dne 28. julija t. l., ki ima urediti nove draginjske doklade za duhovnike, nasprotno časopisje skrbno namigava, kako mastno bomo sedaj duhovniki plačani. Ker je ravno nasprotno res, namreč, da ostane duhovščina tudi po novih draginjskih dokladah v pomanjkanju; in ker utegne tako pisarjenje dovesti celo poštene ljudi do misli, da sedi duhovščina na samih cekinih, hočemo resnici na ljubo pokazati stvar tako kakor je.

1. Osnovna plača duhovnikov, za katere se zahteva matura, bogoslovna fakulteta, ev. župniški izpit, se ravna po zadnjem tožadnem avstrijskem zakonu z dne 28. marca 1918, ki določa za aktivne župnike,

1. če je brez kapelana	500 Din na leto
2. če ima kapelana	550 Din na leto
3. v večjih mestih	600 Din na leto
4. za aktiv. kapelana	300 Din na leto
5. za aktiv. kapel. v mestih	325 Din na leto

K tej temeljni plači se prišteva za župnike in kapelane enako do 10 starostnih doklad, prvih 5 na 3, drugih 5 na 4 leta — vsako po 50 Din (!), tako, da znesejo s 35. službenim letom — 500 Din. Od 35. službenega leta dalje znaša plača

aktivnega župnika 500 + 500	= 1000 Din
in če ima kapelana	1050 Din

Kapelan dobiva s 15. leti	
a) osnovna plača	Din 300
b) star. doklada	Din 250
Skupaj	Din 750
s 35. leti	Din 800

S tem pa ni rečeno, da je duhovnik toliko znesek dobival od države; država mu le garantira navedeno minimalno kongruo, ki se pa pokriva najprej iz domačih prejemkov: bira, šolnine, donosa iz zemljišča (kateri dohodki so nestalni) — le kar zmanjka, doplača država. To državno doplačilo se je zmeraj skopo odmerjalo, ker tudi Avstriji je bila duhovščina pastorka, kateri je pičel kruh rezala.

Duhovniška kongrua se je urejevala v letih 1885, 1898 in 1918, in sicer tako, da je dobival

	1885	1898	1918
a) župnik brez kaplana	600 gl	600 gl	2000 K
župnik s kaplanom	700 gl	700 gl	2200 K
b) kaplan	300 gl	300 gl	1200 K
c) upok. žup. čez 40 let	480 gl	600 gl	1600 K

iz česar je razvidno, da se je kljub starostnim dokladom in kljub draginji v toku 40 let duhovniška plača le skrajno neznatno povečala: od 1200 K leta 1885 na 4000 K pri župniku s 40 let službe, torej dobro trikrat več! Iz česar sledi, kako nujno remedure potrebne so te duhovniške razmere, in kako potrebna je duhovnikom znatna draginjska doklada, ker so njihove osnovne plače tako sramotno nizke.

Koliko bi morala znašati duhovniška plača, da bi se mogla imenovati količjak časa primerna?

Kar prodaja kmet poljskih in živinskih pridelkov na debelo, so 50 do 30 krat dražji kakor pred vojsko; kar pa se teh reči na drobno kupuje, so vse čez 50 krat dražje; poljske delavne moči, posli, obrtniki so 70 krat; specerijsko (petrolej, sladkor) in manufakturno blago 70—80 krat — nekatere stvari (kava, vžigalce, vino) tudi 100 krat dražji kakor pred vojsko. Če torej suponiramo za vse predmete povprečno 50 krat višje cene kakor so bile l.

1914, je to gotovo prav nizko; in najmanj 50 krat višji dohodki so za sedanjo dobo nujno potrebni, tudi če se varčno in skromno živi.

Letni garantirani dohodki so bili za župnike v l. 1914. skoro isti kakor v l. 1898. in l. 1885. — torej isti 40 let nazaj. Torej se more še manj ugovarjati, če reflektiramo vsaj na 50 krat večjo kongruo kakor je bila pred vojsko — in ta bi znašala potem takem za

župnika brez kaplana	Din 15.000
župnika s kaplanom	Din 17.500
za kaplana	Din 7.500
upokojenega župnika čez 40 let	Din 15.000

Koliko pa znaša sedaj vsa plača aktivnih duhovno z nove draginjske doklade vred?

Za župnika čez 40 let	
a) osnovna plača (l. 1918.)	Din 500
b) starostna doklada	Din 500
c) draginjska doklada	Din 5040
Skupno celo leto	Din 6040

za kaplana pri 15. letih	
a) osnovna plača	Din 300
b) starostna doklada	Din 250
c) draginjska doklada	Din 5040
Skupno celo leto	Din 5590

To so torej tiste nove briljantne plače dušnih pastirjev — niti 6000 Din na leto, ker računali smo zgoraj samo za duhovnike pri 40 letih, kakoršnih ni veliko. Tudi za tiste, ki bi dobili vse novo draginjsko doklado, ki znaša mesečnih 420 Din za Slovenijo, pomeni to samo kakih 60 Din mesečnega povišaja; a ker se — kakor bomo omenjali pozneje — mnogo duhovnikom odrekla celo prejšnja draginjska doklada, pomeni nova draginjska doklada v obče za duhovnike katastrofalno poslabšanje njihovega gnetnega položaja.

Kdor primerja nove nastavke s tem, kar je po draginji nujno potrebno, bo takoj opazil, da so tudi nove draginjske doklade vsaj trikrat premajhne!

2. Ta uredba je najhujši udarec umirovljenim duhovnikom, bolehnim, starim, katerim poleg borih 6000 Din ni zagotovljena niti stanarina.

3. Nočemo primerjati teh plač z onimi, ki jih imajo posli, tovarniški delavci, obrtniki, sodimo, da je tudi duhoven človek, ki je vreden toliko pravice kakor vsak drugi; primerjati pa jih smemo — opri na dovršene studije, socialno delo in stališče — s plačami, ki jih imajo razni uradniki. In to so možne

v I. kategoriji	Din 41.760
v II. kategoriji	Din 31.860
v III. kategoriji	Din 27.257
zvaničniki	Din 17.124
služitelji	Din 13.341

Ne reflektiramo na polno točnost zgorajšnjih števil, ali eno vemo, da so prej prenizke, kakor previsoke, ker se ne vpoštevajo ne stanarina in ne rodbinska doklada. Ker se raznaša glas, da se tudi uradnikom hoče ukrtati draginjske doklade, si dovolimo vseeno pristaviti: dokler bodo draginjske razmere take kakor so sedaj, bi reduciranje uradniških prejemkov ne bilo opravičeno.

Glasom »Ur. listac« je bilo par cerkvenih dostojanstvenikov prevedenih v status I. kategorije, kar seveda za grob duhovščine nima pomena — je pa vsekako opravičeno za vsu duhovščino, če se upošteva to, da ima za seboj gimnazijo z maturo in fakultetno izobrazbo. Pa če primerjaš zgoraj navedeno statistiko, se ti odpre jasno spoznanje, kako daleč smo za onimi, ki imajo morda samo nekaj razredov srednje šole — ali pa znajo morda samo rečno podpisati svoje ime. Da nismo skromni, nam ne more nihče očitati; tudi sedaj ne, če želimo vsaj toliko kakor imajo »zvaničniki«.

Kar se tiče ugodnosti, ki se priznavajo uradnikom, in katerih jim seveda ne zavdamo — povemo pa vseeno, da jih duhoven nima — na svoje stroške se seli, po smrti iz-

tirja celo vsak krajec izplačan morda preveč, brezpogojno nazaj — nima ugodnosti ne v bolnišnici, ne na železnici — ne stanarine na stara leta. Ena ugodnost je imel res kot aktiven duhoven v življenju — imel je kvartir; pa kot župnik je moral tudi za tega plačevati in nositi »sarta« textac.

Ko se odreja uradnikom draginjska doklada, se ne vpraša, koliko imaš privatne imovine; za duhovna je druga mera, posebno za tiste, ki imajo kak kos nadarbinske zemlje, tako, da se smatra, da župnik, ki ima 32 oravov grunta lahko od tega živi, dočim kmetje, ki imajo lastno družino, tožijo, da ne morejo z gruntom shajati, če postrani ne zaslužijo.

Vrhunec vsega pa je, da se je v trenutku odrekla vsaka draginjska doklada dušnim pastirjem, delujočim na župnijah, ki nimajo 200 hiš; s tem se je v Sloveniji kakih 300 duhovnikov brutalno vrglo — na cesto.

Za pametne ljudi — dovolj!

Župnik, ki ima 40 let duš. pastirstva.

17 češko-slovaške republike.

Legionarji.

Praga, septembra 1925.

Vrnivši se leta 1922. po dolgi dobi blo denj po ruskih planjavah in sibirskih puščavah, po težkem trpljenju in številnih avanturah na raznih frontah v svojo osvobodeno domovino, se češki in slovaški legionarji niso razšli vsak na svoj dom, med mile domače. Šmatrali so, da njihovo delo še ni dokončano in zato so ostali združeni v organizaciji »Československa obec legionarska«, ki danes reprezentira 751 krajevnih organizacij s približno 50.000 člani.

V novi državi, ki je še ob njihovi vrnitvi razpolagala z dovolj jako in disciplinirano narodno vojsko, je njihova organizacija izgubila svoj borbeni značaj, ni pa izgubila svojega upliva v javnem življenju. Že sam, od revolucionarnega parlamenta za volitve l. 1920 sprejeti volilni zakon jim je preudiciral ta pomen. Ta zakon je namreč posebej določal, da bodo legionarji, ki so bili ob volitvah še v tujini, po svoji vrnitvi iz svoje srede izvolili za narodno skupščino štiri poslance. To so tudi storili. Od njih izvoljeni poslanci pa v parlamentu niso ostali samo zastopniki onih, ki so jih tja poslali, oni so se orijentirali tudi po svojih političnih nazorih in simpatijah. Dva st ašla med češke narod. socialiste, eden med češke socialne demokrate in eden med republikanske agrarce.

Ze s tem korakom svojih odposlancev je »Čs obec legionarska« izgubila na svojem nadstrankarskem, obče narodnem značaju. V njihovih vrstah je pričela tiha borba političnih strank za glasove in ta borba je privedla organizacijo na njen današnji nivo avantgarde t. zv. naprednih strank. Resolucije konferenc vodstva in pa sklepi poslednjega kongresa, to dovolj jasno pokazujejo. Poslednji kongres se je vršil 12. in 13. septembra v Brnu in je stalo v ospredju vprašanje, kakšno stališče naj zavzamejo legionarji pri predstojajočih volitvah, ko svoječasna odredba, da sami volijo štiri poslance, več ne velja.

Dosedanji njihovi poslanci so v interesu svojih mandatov in svojih položajev v strankah, h katerim so pristopili, zagovarjali seveda stališče, da naj legionarji volijo njihove stranke, ki da so napredne in katerih programi da odgovarjajo ideologiji legionarskega pokreta in dajejo torej največ garancij za izvršitev njihovih zahtev.

Drugi so nastopali zato, da naj legionarji nastopijo samostojno, da naj postavijo svoje kandidature. Taka stranka bi po njihovem mnenju mogla računati z najmanj dvesto ti-

nincem gre največ zasluge, da so ob teh krajih znali v pravem času vse spore odstraniti, ki bi bili sicer le v korist nasprotnikom slovaške vzajemnosti. Da so današnji odnosi med brati Poljaki ter Čehoslovaki prijateljski in bratski, gre v nemalo zaslugo zavednim turistom ter članom razmejivne komisije prof. dr. W. Gvetel-u in majorju Bronislavu Romanicyu-u iz Krakova ter prof. dr. V. Dvorskyju iz Prage. Poleg omenjenih je k prijateljskim odnosom pripomogel zlasti ministrijski tajnik J. Mühlmann, ki je predsednik slovaške sekcije Kluba čehoslovaških turistov v Pragi in je obenem najboljši češki poznavalec Tater. Zadnji je živahno deloval na tem, da naveže stike med Poljskim Towarzystvom Tatrzańskim in Klubom Českoslovaških turistov.

Točno v soboto, 12. septembra, so se sestali slovaški odposlanci pod Tatrami v hotelu Kluba čsl. turistov v »Kamziku«. In sicer so zastopali Klub čsl. turistov v Pragi, predsednik dr. J. S. Guth-Jarkovsky, I. podpredsednik dr. Teodor Bastl, II. podpredsednik dr. Josip Holubek, kot zastopnik za Slovaško pa prof. dr. V. Dvorsky in tajnik Mühlmann; za Polsko Towarzystwo Tatrzańskie iz Krakova predsednik ing. Jan Czerwinsky, podpredsednik dr. W. Gwetel in član glavnega odbora major Bronislav Romanicyu, dr. Mečislav Swierz, Jan Humpola in tajnik dr. Emil Stolf; za Bolgarsko turistično društvo v Sofiji dr. Pele Peeff ter za Slovensko planinsko društvo v Ljubljani Makso Hrovatin.

Razven gori omenjenih delegatov so bili navzoči tudi zastopniki čehoslov. kluba turistov na Dunaju.

soč glasovi legionarjev, njihovih žena, rodbinskih članov, sorodnikov in prijateljev njihovega pokreta.

Precejšen del pa je zagovarjal stališče, da naj »Čsl. obec legionarska« kot taka ostane izven dnevnih političnih borb. Zadeva prepričanja pojedinca pa je, katero stranko bo volil.

Katera od teh skupin ima med legionarji večino, je težko reči. Na kongresu — kakor pač na splošno na kongresih — je zmogala struja, ki si je znala že preje pripraviti ugodno razpoloženje pri volitvah delegatov krajevnih organizacij za kongres. Bili so tokrat prvi in kongres je sprejel resolucijo, da je dolžnost vsakega legionarja voliti eno od štirih naprednih strank (nar. socialisti, soc. demokrati, republikanci in stranka osrednjega staleža: demokrati so izzeti). Končno so še sprejeli resolucije, ki jasno kažejo, da bi del legionarjev hotel organizacijo kot celoto upreči v kulturni boj.

Posledice takega eksponiranja morajo biti za organizacijo samo škodljive. Med legionarji se niso nahajali samo pristaši svobodomiselnega svetovnega nazora. Dober del jih je, ki so in tudi danes obsojajo tako vrtoglavo kulturno gonjo. Gotovo pa je tudi to, da je ogromna večina članov šla v legionarske vrste iz navdušenja za splošno narodno stvar, ne pa za kulturnoboje cilje prenapetih pojedincev. Da si ti ne bodo dali prikojevati svojega političnega naziranja, je jasno in ne samo posamezniki tudi organizirane drugače misleče skupine legionarjev so že javno manifestirale. Z nezaupanjem na tako delovanje vodstva pa gledajo predvsem politično nevtralni, ki so tudi tukaj najštevilnejši.

Seme razdora pa je že zasejano. Potrebna sloga med legionarji zgineva na škodo organizacije, ki s tem izgublja na svoji notranji moči, na ugledu in uplivu. Namesto da bi se razvijala v pravcu svoje prvotne ideologije ter s tem vzgajala narodno zaveden in za še nedovršeno konsolidacijo in dobrobit s tolikimi krvavimi žrtvami ustvarjene domovine požrtvovalen in nesebičen naraščaj, hodi nevarna pota, ki neizogibno vodi do ustanavljanju zakulisnih, pruski in njej sličnih militarističnih organizacij v drugih državah. Upliv teh in takih organizacij na javno življenje se je pokazal skrajno škodljiv vsakemu resničnemu napredku; gotovo pa ni niti najmanj v skladu s praviimi principi demokratizma. Zato smatrajo vsi prijatelji organizacij, da so sedanje tendence samo prehodnega značaja.

Kajti v interesu mlade republike je, da zavzame zveza legionarjev v javnem življenju in napram njemu položaj, ki ji ga narékujejo i velike žrtve v preteklosti i velike naloge v bodočnosti: Izven strankarskih borb v dnevnih politiki, nad njo — za dobrobit države.

Viktor Schweiger.

Politične vesti.

Izjava dr. Žerjava. Belgrajska »Pravda« poroča: »G. dr. Žerjav je po svojem povratku z dopusta v Ljubljani izjavil, da se o držanju samostojnih demokratov še ni sklepalo, ker ni bilo še nobene knference. V oktobru se sestane sam. demokratijski klub, ki bo o tem sklepal. To izjavo tolmachi v vladnih krogih za ustvarjanje novega položaja, v katerem bi se dalo držanje izpremeniti.«

Povratak dr. Kežmana. Znani radičevci dr. Kežman, ki je dolgo let agitiral za Radičovo stranko po Ameriki, se je vrnil v Zagreb. »Politika« poroča, da je obiskal podpredsednika HSS dr. Mačka in mu izročil svojo poslansko poverilnico s prošnjo, da mu dr. Maček izposluje verifikacijo mandata. Pravi, da ostane v Jugoslaviji tako dolgo, dokler bo to zahtevalo vodstvo stranke.

Za predsednika kongresa je bil izvoljen za zborovanje v Čehoslovaški dr. J. S. Guth in za zborovanje v Poljski pa ing. Jan. Czerwinski. Podrobni osnutek Zvezinih pravil je izdelal g. prof. Dvorsky. Pravila so se obravnavala ter sprejela po obširni debati v hotelu Kamziku, na čehoslovaški strani, a dokončala so se v Zakopanem v Poljski. Pravila določajo, da zastopajo v Zvezi vsako državo trije delegati s tremi glasovi. Za štiri leta se določi sedež Zveze že v naprej in sicer za prvo leto v Čehoslovaški, drugo leto v Poljski, tretje v Jugoslaviji in četrto leto v Bolgariji. Vsaj enkrat letno se skliče delegate na sestanek v kakem planinskem kraju. Zvezino vodstvo določa sedež Zveze za vsako leto posebej. Razno, trivala se je tudi uvedba enotnih izkaznic s črkami »A. S. T.«, ki pomenijo: »Asocijacija slovaških turistov«. Pravila Zveze slovaških planinskih društev se bodo tekom onega meseca razposlala vsem društvom, ki so se kongresa v Tatrach udeležila v odobritev. Društva morajo pravila v dveh mesecih presoditi ter o tem obvestiti Klub čsl. turistov v Pragi, ki je v to pooblaščen. S 1. januarjem prične poslovanje »Zveze«. Člani »Zveze« so lahko samo društva.

Z ustanovitvijo »Zveze slovaških planinskih društev« je gotovo ustvarjena nova trdna vez za zboljšanje odnošajev med Slovani, katerim morajo končno zasijati boljše časi — časi tesne združitve, ko jih ne bo razdvajala nobena sila več in katere bo svet dr. »Z« upošteval kakor danes.

Zveza slovaških planinskih društev.

Tako češkoslovaško kakor tudi jugoslovansko časopisje se je obširno pečalo celi pretekli mesec in deloma tudi med sezono s kongresom, ki se je vršil na spodbudo Kluba čehoslovaških turistov in poljskega Towarzystwa Tatrzańskega s sodelovanjem Slovenskega planinskega društva in Bolgarskega turističnega društva v dneh od 12. do 14. septembra t. l. v svrhu ustanovitve zveze slovaških turističnih društev.

Ideja za ustanovitev Zveze slovaških planinskih društev je že stara. Prvi je to misel sprožil leta 1908. Čeh Vratislav Černy, ki je bil zaveden Slovan. Bil je mnenja, da za more turistika najbolj praktično pomagati k slovaški vzajemnosti. S potovanji v sosednje slovanske dežele ter pokrajine, bi se dobili novi sveži stiki med posameznimi slovanskimi narodi, kar bi imelo tako v kulturnem, kakor tudi v političnem oziru veliko vrednost za Slovanstvo. Na dr. V. Černý-jev predlog, ki je bil živahno pozdravljen pri vseh ostalih slovanskih društvih, je bilo sklenjeno, da se bo ustanovila v najkrajšem času Zveza slovaških turističnih društev.

Vse predpriprave za uresničenje dr. Černý-jevega predloga je izvršil »Klub češkoslovaških turistov«. V ta namen se je vršil 8. septembra 1908 v Ljubljani sestanek, na katerem so bili zastopani delegati večine slovanskih turističnih društev in sicer Čehi, Rusi, Poljaki in Slovenci. Na tem sestanku je bilo sklenjeno,

da bo sedež turistične zveze v Pragi. Dr. Černý je bil izvoljen za predsednika pripravljalnega odbora, kateri naj bi vodil leta 1909 v Pragi ustanovni zbor »Zveze slovaških turističnih društev«.

Vendar so delali slovaški planinci v tedanjih težkih časih račun brez krčmarja. Dunajska vlada, ki samoobsebi umevno take močne slovanske organizacije ni želela je oživotvorjenje te zveze že v kalu zadušila. Temelji pa, ki so bili takrat položeni za tesno zblizanje ter skupno in smotreno delovanje Slovanov na turističnem polju so bili zlasti pri Slovencih že zelo trdni. Čehi so pridno in redno zahajali med Slovence. Zgradili so dve planinski koči in sicer Češko kočo pod Grintovcem ter Kočo v Koritnici pod Mangartom. Potrebno je, da se spomnimo na tem mestu nekaterih navdušenih, delavnih starih čeških znanecv kakor: dr. V. Černý-ja, prof. dr. Jiří Daneš-a, prof. dr. V. Dvorský-ja, dr. Čermaka, dr. Paťa in dr.

V najživahnejšem delu je vse te zavedne turiste zajela svetovna vojna. Turistika je morala počivati več let. Po prevratu je postala večina Slovanov svobodna. Z novimi močmi in z veseljem so šli planinci na novo delo in kmalu po osvoboditvi se je vršil v Ljubljani drugi sestanek zastopnikov slovanskih turističnih društev. Na tem sestanku se je ponovno razpravljalo o ustanovitvi slovanske planinske zveze. Istotako so Poljaki začeli vedno bolj uvidevati skrajno potrebo ustanovitve planinske zveze, že radi vednih obmejnih sporov na češko-poljski meji, ki so bili zlasti po prevratu zelo ostri. Ravno uvidevnim pla-

Dnevne novice.

Shod SLS v Šmartnem pri Litiji. V nedeljo ob pol 8. uri dopoldne se je vršil javni shod za šmartninsko faro v Društvenem domu v Šmartnem pri Litiji. Poročal je narodni poslanec France Kremžar o delovanju Jugoslov. kluba, o sedanji gospodarski politiki, in pa o politiki sploh, iz katere pač posebno izvira sedanja neznosna gospodarska politika, ki gre edinele na rovaš kmetijskega in delavskega ljudstva v Sloveniji. Gospodarske razmere našega kmetijskega in delavskega ljudstva ne dopuščajo več takih neenakih obremenitev, ki jih je povzročil zadnji finančni zakon k dvanajstini in I. in drugo četrtletje z zvišanjem starih ter uvedbo novih davkov. Po zanimivem, obširnem ter živahnem enournem govoru, ki je pokazal, s kako vnmemo in veseljem delajo naši poslanci za Slovenijo, so navzoči zborovalci sklenili sledečo resolucijo: 1. Za Slovenijo je nujno potrebna avtonomija. 2. Zborovalci izražajo popolno zaupanje Jugoslovanskemu klubu za njegovo dosedanje delovanje. 3. Navzoči zborovalci energično zahtevajo, da se davki pravično razdelijo v celi državi. 4. Da se prepreči skrajno krivični načrt šolskega zakona, ker je popolnoma nedemokratičen ter naperjen proti krščanstvu. 5. Protestirajo ostro proti uklinjenju raznih doklad našim občinam. — Zborovalci so se nato svojemu poslancu prisrčno zahvalili za stvarno poročilo ter mu prisrčno ploskali.

Občinske volitve v Št. Vidu nad Ljubljano so se vršile v nedeljo. Dobili so: SLS 15 odbornikov, demokrati 4, radikalni, samostojni kmetje 3, socialisti 1 odbornika. SLS je vložila tri kandidatne liste in sicer je dobila delavska lista 8 odbornikov, obrtniška 3, kmetiška pa 4 odbornike.

Izjava. V št. 205 dne 12. septembra 1925 smo objavili dopis z naslovom Poštne razmere v Mariboru. Prepričali smo se, da smo bili napačno informirani in obžalujemo, da je imenovan dopis storil krivico personalnemu referentu g. dr. Janžekoviču, kateremu dajemo s tem rade volje lojalno zadoščenje. — Uredništvo.

Sestanek sošolcev-duhovnikov letn. 1922 so radi nenadoma prestavljenih trinalnih izpitov vrši na dan izpita, t. j. dne 15. oktobra t. l. O vsem drugem sledi osebno obvestilo. — Jože J., sklicatelj.

Kje so resolucije? Dne 3. maja 1925 se je vršil v Ljubljani I. čevljarski kongres v Jugoslaviji. Na tem kongresu so bile prebrane in sprejete razne resolucije. Sliši se pa, da so resolucije še vedno tam, kot so bile, namesto da bi se bile odposlale v Beograd na pristojna mesta. (Zato vprašamo, kje so resolucije? Ali je resnica, da so še vedno v Ljubljani? Ali so se poslane na pristojno mesto? Mi nimamo denarja, da bi se samo za luksuz vozili v Ljubljano in zapravljali težko zaslužen denar, ampak zato, da bi se resnično zboljšal naš gnetni položaj in da bi jasno povedali merodajnim faktorjem, kje nas čevlji žuli. — Prizadeti).

Kljub visokim cenam lesnih izdelkov dobiš lahko za 10 Din sledeče: kompletno sobno opravo, kompletno kuhinjsko opravo, pisalno mizo, navadno mizo, gugalni stol, lesen fotelj ali navaden stol. Pogoji je le, da kupiš srečno srečko »Dijaškega podpornega društva«. Dobiš jo povsod, zlasti pa pri odboru na Miklošičevi cesti št. 5 v Ljubljani.

Profesor Murko v Rusiji. »Prager Presse« poroča brzojavno iz Moskve: »Potovanje prof. Murka v Ukrajino je našlo v vsem sovjetskem časopisju, ne samo v ukrajinskem, živahen odmev. Listi hvalijo veliko zanimanje, ki ga je pokazal prof. Murko za vse ukrajinske zadeve. Prof. Murko je odpotoval v četrtki v Kijev, odkoder se vrne preko Šepetovke v Prago.« — »Prager Presse« objavlja tudi podlistek, ki ga je napisal češki prof. Nejedly o razmerah v današnji Rusiji. Vsebinska podlistka dokazuje, da je bilo potovanje evropskih učenjakov na slavnost 200. letnice ruske akademije silno važno, ker bo evropska javnost mogla iz poročil nepristranskih učenjakov spoznati, kakšno je resnično stanje v Rusiji.

Cerele français v Kočevju priredi letos 1. in 2. tečaj francoskega jezika. Interesentije se vabijo, da se zglasijo do 10. oktobra pri šol. klubi v gimnaziji, kjer izvedo za pogoje. Začetek sredi oktobra.

Smrtna nesreča. V ljubljansko bolnico so pripeljali šestletnega sina kamnoseka Čuharje iz Zirovnice pri Cirknici. Dečko je tekal v bližnji konj, ki so se pasli in se je bržkone tudi z njimi igral. Pri tem ga je udaril konj s kopitom po glavi, tako, da je obležal nezavesten. Prepeljali so ga takoj v bolnico. Vsaka pomoč pa je bila izključena in je fant kmalu po prihodu umrl.

Ponesrečen starček. Triinšedemdesetletni posestnik Martin Podraž iz Brezovice pri Borovnici je prevrgel nase gorečo petrolejsko svetilko, ki se je razbila. Pri tem se mu je razlil goreči petrolej po obleki in je bil nenkrat ves v ognju. Domači so starčka pogasil, toda mož je dobil kljub temu tako težke poškodbe, da so ga morali prepeljati takoj v ljubljansko bolnico. Opekline so hude in je tudi z ozirom na njegovo starost njegovo stanje zelo opasno.

Sportno (kolesarska) loterija Jugoslovanske Matice. Zrebanje te loterije, ki je bilo prvotno določeno za 30. t. m., je prenešeno in se vrši definitivno dne 20. decembra t. l. Jugoslovanska Matica prosi vse, da vzamejo to

na znanje in da še v nadalje kupujejo srečke, ki so naprodaj pri vseh podružnicah Jugoslovanske Matice v Sloveniji, v vseh ljubljanskih trafikah, Tiskovni zadrugi in Matični knjižarni v Ljubljani ter v pisarni Jugoslovanske Matice, Šelenburgova ul. 7-II.

Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani javlja dodatno k obvestilu z dne 30. junija 1925 ur. list št. 62, s katerim je naznanila svoji cenj. klijenteli ureditev obrestne mere izza 1. julija 1925, da je v smislu novega, za splošno publiciranega sklepa društva denarnih zavodov v Sloveniji, primorana znižati obrestno mero od 1. oktobra 1925 naprej do preklica za a vista vloge na 5% in za vezane vloge maksimalno na 7%.

Samo Volka

nasproti Mestnega doma garantira za vsake čevlje.

Iz Ljubljane.

Redne seje bodo imeli sedaj člani katehetskoga društva v Ljubljani vsak torek (od štirih popoldne dalje) v posvetovalnici K. T. D., ker se mora delo za preureditev katekizma nujno izvršiti. Vabljeni so tudi že za danes vsi gg. hateretje. — Konferenca vsako prvo sredo v mesecu ostanejo. Pri prvi konferenci — dne 7. oktobra ob petih popoldne — bo imel zanimivo predavanje univ. docent dr. J. Demšar.

Komercialni tečaj na trgovski akademiji v Ljubljani. Pri vpisovanju dne 25. septembra se je oglasilo premalo število slušateljev, da bi se mogli tečaj za leto 1925-26 otvoriti. Vsi priglasi bi zelo obžalovali, če bi jim ne bila dana prilika za nadaljnjo strokovno izobrazbo. Zato so prosili, da se vpisovanje preloži na petek dne 2. oktobra 1925 ob 7. uri zvečer (na dvorazredni trgovski šoli, Kongresni trg št. 2-I.). Ponovno se torej razglašajo: poučuje se knjigovodstvo, dopisje, menično pravo in nemška stenografija v večernih urah do konca marca 1926. Sprejme se vsak (tudi gospe in gospodične), ki se hoče v trgovskih vedah dalje izobraziti. Vpisnina znaša 20 Din. Pri vpisovanju se mora položiti 200 Din, ki se zaračunajo. Vsa potrebna pojasnila se dajo v petek dne 2. oktobra pri vpisovanju.

Beg od doma. K nedeljskemu poročilu pod tem naslovom prinašamo naslednje pojasnilo, da ne bo krivega tolmačenja celega dogodka: Melita Gnjezda in Marta Pavlin sta šli v petek popoldne, ker je bilo kopališče na šolski polikliniki odprto samo za dečke, brez dovoljenja in vednosti staršev v mestno kopališče ob Ljubljani. Ko sta iskali primernega prostora, je Meliti Gnjezda na bregu po nesreči izpodrsnilo in je oblečena padla v vodo, a se je s plavanjem rešila. In strahu pred kaznijo doma in v šoli, ker ju je videl na bregu tudi profesor zavoda, sta deklici krenili proti Igu in odšli dalje čez Turjak v Ortenek ter se tam ustavili pri znanjih, kjer je bila Pavlinova svoj čas na počitnicah. V Dolenji vasi pri Ribnici so ju potem starši dohiteli in pripeljali nazaj v Ljubljano.

Christofor zavod vpisuje še ta teden. Začetek pouka 1. oktobra. 6574

Nesreča na Sv. Petru cesti. Snoči ob pol sedmih je na šentpeterski cesti nepreviden kolesar zadel ob g. vladnega svetnika in pisatelja dr. Franca Detela ravno pred njegovim stanovanjem, ki je prihajal iz Zupnijske ulice. V sled močnega sunka je padel g. doktor na trdo cesto in se precej hudo poškodoval. Zdravi se zaenkrat v domači oskrbi.

Umrlj so v Ljubljani: Fran Zajc, mestnega dohodarstvenega urada nadpaznik v pok. 61 let. — Marija Paš, delavčeva žena, 24 let. — Gojmir Verbič, uradniški pripravnik, 21 let. — Janez Kvas, posestnik, 70 let.

Predrzna tatvina na Večni poti. Mlad kolesar, eleganten mladenič, se je vozil v nedeljo po ljubljanski okolici. Prišel je tudi na Večno pot, kjer mu je neko tiho in mirno mesto tako ugajalo, da je stopil s kolesa in ga pristonil k bližnjemu drevesu, sam pa se je vlegel v travo in začel čitati neko knjigo. Poglobljen se je tako v vsebino knjige, da ni niti čutil, ko je med tem stopil iz gozda neznan lopov in mu odpeljal lepo, skoro novo kolo. Tatvino je opazil šele, ko je prečital dotično zanimivo poglavje.

Vlomilci niti invalidu ne prizanašajo. Pri Cirilu Kranjcu, trafikantu-invalidu, je neznan zlikovec poskusil v noči na 27. t. m. vlomiti v trafiko na vogalu Trnovskega pristani in Opekarske ceste. Pokvaril je okno-odtrgal že tečaje in zapah, vendar pa ni nič odnesel. Najbrže je bil tat prepreden.

V gostilni pri »Fajmostru« se toči beli sladki vinski mošt po 12 Din. 6586

Zadnje novosti damskih klobukov priporoča Angela Pekolj, modistinja, Ljubljana, Aleksandrova cesta 12. 6579

Obleke, dežne plašče

POVRŠNIKE, RAGLANE itd. za gospode, dečke in fante kupite najceneje v naši detajlni trgovini na Erjavčevi cesti št. 2 (nasproti Dramskega gledališča). — Konfekcijska tovarna **FRAN DERENDA & CIE., LJUBLJANA** Brezkonkurenčne cene! — Dobro blago in solidna postrežba!

Iz štajerske.

VSEM OBČINAM!

Zopet se je razposlala okrožnica, s katero se skoraj naravnost zahteva, da bi se občine in okraj izjavili, da se uvede kuluk.

Svarimo prav resno, da bi se občine izrekle za kuluk, kajti s tem bi se Slovenija obremenila z novimi davki, ki bi presegali višino dosedanjih davkov. Večina ljudi bi se namreč morala odkupiti od kuluka in ta odkup znaša več, kakor vsi davki. Ta denar, odkupnina za kuluk, bi se ne stekal v občinske blagajne, temveč v državne, in bi se z njim moglo razpolagati le s privoljenjem ministrstva v Beogradu.

Zato Vam svetujemo z ozirom na okrožnico sledeče postopanje:

1. Zahtevati, da vpošljete seznam zavezanecov, je ugoditi takoj. Ako bi tega v določenem roku ne mogli storiti, javite pravočasno oblasti, ki seznane zahteva.

2. Uvedbo nameravane kuluka odklonite s soglasno iz sledečih razlogov:

a) Občina upravlja samo z občinskimi cestami. Občinske ceste pa ne spadajo med »kategorizirane« ceste, ker služijo samo krajevnim potrebam. V celi Sloveniji je cestno omrežje že tako izvedeno, da so vse ceste, ki vežejo med seboj večje važnejše kraje, prešle v oskrbo okrajnih zastopov. Ker torej občinske ceste služijo le zvezi med posameznimi posestniki in manjšimi ob strani prometa ležečimi soli, se jih ne more smatrati za »kategorizirane«, torej na te ceste zakon o kuluku sploh ni uporabljen.

b) Občina popravlja svoje ceste deloma z dokladami, deloma pa z raboto v smislu § 24, 69 in 70 občinskega reda. V proračunu za leto 1925. je stavljena vsota Kolikor ta vsota za popravilo cest ne bo zadostovala, bodo ceste popravili občani sami.

c) Iz tega razloga protestiramo proti uvedbi kuluka.

* * *

Sv. Krištof pri Laškem. V nedeljo dne 27. septembra 1925 smo pri nas volili župana. Za župana je bil izvoljen bivši od ljudstva izvoljeni in pod PP-režimom odstavljeni župan g. Jožef Sluga. Mož je bil leta 1914. kot Slovenec v ječi. Dolžnost slovenskega ljudstva, da vsepovsod, kjer so bili za časa PP-režima od ljudstva izvoljeni župani odstavljeni, voli prav te može zopet za župane. S tem pokažemo našo značajnost in neomajnost.

Za ubožno šolsko mladino v Stoprcih je na prošnjo šol. upravitelja g. Slavka Ormigoja darovala naša rodoljubkinja gospa Pipa Arko (roj. Tavčar) iz Zagreba izdatno podporo 500 Din. Za ta denar se bodo kupile in izposodile tuk. najrevnejšim otrokom šolske knjige. Naši vrli dobrotnici — Slovenci se najsrčneje zahvaljujemo! — Anton Kamenšek, načelnik kr. šol. sveta.

Krojaški tečaj v Ljubnem v Sav. dolini, ki ga je priredil urad za pospeševanje obrti v Ljubljani in ga je vodil strok. učitelj g. Knafelj, se je zaključil 27. t. m. s splošnim zadovoljstvom. Tečaj je trajal šest tednov in sicer vsak dan po tri ure.

»Čudeži se gode v Sv. Petru pod Sv. gorami.« bi rekli, če bi videli koliko pisem priroma sleherni dan na Loterijski odbor v Sv. Petru z naročili za srečke. Vse tekmuje, vsakdo hoče kupiti čimveč srečk, da bo vsaj zasiguran, da zadene. Saj dobitkov je 250 v vrednosti 50.000 Din. Sam glavni dobiček je vreden 10.000 Din. Pomislite, glavni dobiček obdeni iz dveh postelj, dveh nočnih omaric, ene omare, enega umivalnika z zrcalom, ene podože, štirih stolov in ene mize, vse novo, iz češnjevega lesa, fino polirano. No, da vidite vse dobitke, to bi se čudili. Nov »Singer« šivalni stroj, ki stane 3000 Din, čaka srečnega bodočega gospodarja, vreča 20 kg fine kave vzbuja pobožno željo pri starih mamicah. Fantje, ti pa sanjajo le o kolesu, na kojem se lahko srečni imetnik srečke kar odpelje 8. decembra po končanem zrebanju iz Sv. Petra. Pa masten prešči, ta bi mogoče bil za vas? Mogoče 200 litrov bizeljskega vina? Hentajte, to bi se prileglo! Dekleta, imate li balo gotovo? Glejte, cela bala platna v naši loteriji bi vam prišla kakor nalašč. In oni, ki bi si radi bolne ude pretegnili na zofi ali mehkih stoli, menda vsaj ne boste prezrili ugodne prilike! Pericam bi se srce za zabojo »Zlatorog« mila, kmetom trsna škroplilnica ugaja, hribolavcem daljnogled, a onim, ki se radi drže za pečko uhajajo misli h sežnju bukovih drv. Oh sladke, sladke nade, koliko jih je! No, pa saj so tudi upravičene. Tisti, ki se nimate teh srečk, zapomnite si dobro, pišite še danes na »Loterijski odbor kat. prosvetnega društva v Sv. Petru pod Sv. gorami« in priložite tolikokrat po 5 Din, kolikor srečk si želite. Čimveč srečk kupite, tembolj ste sigurni, da zadene. Samo odlašati ne, ker po toči je prepozno zvoniti.

IZ MARIBORA.

Uspeh »Nemceev«. V narodnih krogih vzbuja imenovanje dr. Wankmüllerja za mestnega zdravnika po »Jutru« opravičeno ogorčenje. Po »Jutru« bi moral biti imenovan dr. Sekula ali kdo drugi. Mi sicer ne moremo nič za to če dr. Sekula menda ni dobil niti enega glasu, dr. Wankmüller pa potrebno večino za imenovanje in sicer več glasov, kol bi jih mogli spraviti skupaj »klerikalci« in Nemci. Zanimiva pa je zmešnjava v »Jutrov« glavi, da smatra oziroma vsaj v javnosti slika dr. Wank-

müllerja radi njegovega nemškega priimka za — Nemca, daš je dr. Wankmüller pristen, zares naroden Slovenec, doma iz Ptujškega polja in bi »Jutro« lahko tudi vedelo, kak trn v peti je ravno dr. Wankmüller ptujskim Nemcem izza prevrata! To pa mi lahko javnosti zaupamo, da »Jutrovec« ni! Če pa smatra »Jutro«, da je Slovenec ob meji samo »Jutrovec«, potem bi bilo vseh Slovencev pri nas morda komaj za slabo kompanijo.

Mariborski učitelji na pedagoški šoli v Zagrebu. V pedagoško šolo v Zagrebu sta sprejeta gg. Peter Bogovič in Rudolf Godič, oba učitelja na tukajšnji deški meščanski šoli.

Kongres meščansko-šolskih učiteljev. Kongres meščansko-šolskih učiteljev mariborske županije se vrši dne 16. oktobra in sicer v risalnici deške meščanske šole v Mariboru. Kongres bo razmotrival predvsem sedanji učni načrt na teh šolah.

IZ CELJA.

Sejo celjske okoliške občine, ki se je vršila dne 27. t. m., to je v nedeljo, je vodil g. župan Glinšek. Udeležba je bila polnoštevna, ker je stalo na dnevnem redu tudi poročilo o novi stavbi šolskega poslopja za okoliško občino. Uvodoma je občinski svet odobril stavbo Francu Znidaršiču v Gaberju in Valentinu Stavbeniku. Za popravilo ceste v Zagradu dovolj občinski svet podpora v iznosu 1200 Din, za popravilo mostu v Lokrovcu pa 417 Din. Nato pride v pretres vprašanje nove šolske stavbe. Po zelo kratki debati je bil sestavljen po g. Mihelčiču predlog v naslednjem smislu: Ker je vprašanje nove šole posebno glede prostora, na katerem naj bi nova stavba stala, vzbudila med občani okoliške občine veliko razburjenja, naj občinski svet sklene, da stopi v stik z lastnikom prostora pri cerkvi sv. Maksimilijana v svrhu odkupa in naj se na tem prostoru zida novo poslopje, v katerem bi bila nastanjena šola za celotni okoliš okoliške občine. Stara šola v Razlagovi ulici pa se naj popolnoma opusti. Ta sklep se sporoči krajnemu šolskemu svetu. Ta predlog je bil soglasno sprejet. Nato je občinski svet sklenil, da odbije prošnjo mestne občine, ki je prosila za prispevek k vzdrževanju stanovanjskega sodišča. Redarjem se je nato sklenilo dobaviti nove zimske suknje. Iz vrst socialistov je bil stavljen predlog, da bi občina pričela z regulacijo vodnih dotokov, ki se zlivajo v Savinjo. Predlog je bil soglasno sprejet in se je sklenilo, da stopi občina tozadevno v stik z merodajno oblastjo. Prostovoljnemu gasilskemu društvu v Gaberju se dovolji 600 Din podpore. Razne prošnje podobnih za popravilo po zadnji poplavi razritih cest se izroče pristojnemu odseku, ki naj izdela predloge do prihodnje seje. V tej občinski seji je prišlo spet na dan tudi vprašanje priključitve okoliške občine na električno omrežje mesta in sicer v zvezi dohabe električnega toka po elektrarni Fala. Okoliška občina je tozadevno stopila že pred časom s prošnjo do mestnega magistrata z namenom, da bi se sklicala skupna anketa in na isti rešilo celotno to vprašanje. Izgleda pa, da do te ankete ne bo prišlo. Zato mora okoliška občina sama skrbeti, da dobi električno razsvetljavo. V ta namen je občinski svet odločil, da stopi takoj v zvezo z elektrarno Fala, s katero naj zaključi samostojen dogovor glede dobave elektrike. Povdarjalo se je namreč, da bi okoliška občina rabila veliko več električnega toka, ako nastopi napram Fali samostojno, ker bi se v tem slučaju priključile okoliški občini tudi druge vasi izven okoliške občine. Kako bi se to izpeljalo in sicer, ali bi občina kot taka nastopala kot pogodbenik ali kaka druga korporacija, se bo pozneje odločilo. Tudi ta predlog je bil sprejet. Nameravano novo šolsko poslopje vzdiguje že sedaj veliko prahu in to ne samo v okoliški občini, temveč morda še bolj v mestu. Šolsko poslopje bo namreč stalo najmanj 3.500.000 Din. Okoliška občina pa tega denarja nima in si ga bo morala skoro v celoti izposoditi. Zato igra vprašanje obresti kakor tudi nalaganja odvečnega denarja, ki ga imajo različni celjski denarni zavodi, prav veliko vlogo. Tozadevno so tudi nazori krajnega šolskega sveta in oni občinskega zastopa prav različni, kakor so različni nazori teh dveh korporacij glede prostora, kjer naj bi se zidala nova šola. V zadnjem krajnem šolskem svetu je namreč član SDS izjavil, da je že sondiral za najetje potrebne vsote za novo šolo in to po 11 %. Okoliška občina pa stoji na stališču, da bo tudi posojilo sama preskrbela brez posredovanja krajnega šolskega sveta in ima že sedaj zagotovilo v rokah, da dobi posojilo po 8 %. To ni mala razlika. Tudi amortizacijska doba je v zadnjem slučaju veliko bolj ugodna.

Dobro so si izmislili. Združenje mestne občine z okoliško je stopilo v drugi štadij. Dosedaj je namreč dobil vsak, ki je na različnih krajih slišal o tem govoriti, vtis, da hočejo združiti v celoti obe občini v eno samo mestno občino. Pa so se menda sedaj premislili. Po željah vladajoče demokratične stranke v mestnem zastopu naj bi vlada po novem zakonu združila samo Breg, Zavodno in Gaberje z mestom, vse druge občine pa bi naj tvorile še nadalje torso okoliške občine in visele nekako v zraku. Vse naj bo le v večjo moč in slavo demokratične stranke!

Nova papirna in knjigotrska trgovina. Kakor slišimo, namerava trdka Rode in Martinčič otvoriti za gornje predmete v našem mestu novo trgovino in se že poteguje za različne prostore.

Eksplozija. V tovarni tehničnih izdelkov »Pyrotac« v Celju se je dne 24. t. m. pripetila mala eksplozija, ki bi pa imela lahko hujše posledice, ako bi lastnik podjetja g. Bovha pravočasno ne zadušil nastalega ognja.

Nevarna domišljavost. Dva približno dvajsetletna Celjana sta sklenila napraviti pot okoli sveta. V ta namen sta si napolnila svoja nahrbtnika s hrano in pijačo, prišla tudi na zviti način do denarja in odšla v širni svet z namenom, da ga prepotujeta v dveh letih. Posebno ju je vlekla Afrika, kjer sta si hotela ogledati v naravi divje zverine in po povratku spisati o teh svojih doživljajih knjigo. Do Zidanega mosta sta se peljala z vlakom, nato pa sta jo udarila peš proti Zagrebu. K sreči je pa isti večer pričelo hudo deževati, kar je navdušenost mladih učenjakov ohladilo. Nista imela namreč dovolj obleke s seboj in sta se odločila vrniti se z vlakom takoj v Celje, da si priskrbita še obleko in jo drugi dan udarita spet na pot. Starši so ju seveda iskali med tem povsod in obvestili vse varnostne oblasti. Zvečer je pa strah minil, minula je pa tudi navdušenost pri mladih »junakih« in to gotovo vsled primerne pregovaranja od strani staršev.

Akademija Jugoslovenske Matice. Tukajšnja podružnica priredi dne 9. oktobra ob priliki petletnice nesrečnega plebiscita na Koroskem akademijo v veliki dvorani Narodnega doma. Sodelovala bo tudi »Orjuna«, kar ne kaže, da reflektira naša podružnica na vsestranski obisk. Do sedaj se je Jugoslovenska Matica znala ogibati vsega, kar zadeva v politično borbo in strasti. In bilo pri prav priporočljivo, ako bi pri tem tudi nadalje ostala.

Celjski dom je dobil novega zakupnika. Dne 1. novembra t. l. prevzame hotel gosp. Tomc, hotelir pri Jeklerju na Bledu.

Francoski kroček je na svojem obnem zboru izvolil naslednji odbor: Predsednik g. župan dr. J. Hrašovec, podpredsednik g. Jože Smertnik, tajnik g. prof. Napotnik, blagajnik g. dr. Senekovič, knjižničarka ga. Popova in odbornica gđ. Tominškova. Za preglednika pa dr. Serbec Gv. in dr. Raišp Ivan.

IZ PTUJA.

Umrl je v Gradcu profesor Jos. Zack, ki je dolgo let služboval na ptujski gimnaziji, kjer je užival splošen ugled in bil velik prijatelj dijaštva. Do aprila 1919 je še služil pod našo vlado. Poučeval je nemščino kot glavni, klasično filologijo kot stranski predmet. Umrl je vsled zastrupljenja krvi na nogi, ki so mu jo morali odrezati, a je bilo že prepozno. Profesorja Zacka bodo gotovo ohranili tudi njegovi bivši slovenski dijaki v dobrem spominu.

Orgle v mestni cerkvi bo popravil mari-borski izdelovatelj orgel g. Brandl. Med vojno so pobrali piščalke, ki jih bodo sedaj nadomestili z novimi. Delo bo baje do konca oktobra izvršeno.

IZ TRBOVELJ.

Koroski dan. Podružnica Jugoslovenske Matice je sklicala na petek ob 8. uri zvečer vsa tukajšnja kulturna društva, da se dogovorijo, kako bi najslavesneje obhajali spomin padlim junakom za Korotan in peto obletnico nesrečnega plebiscita na Koroskem. Sklenili so v glavnem: Na dan 10. oktobra dopoldan se sestavejo vsa društva in drugo prebivalstvo pred Portejem na Vodah, odkorakajo nato v Trbovlje na glavni trg pred cerkvijo. Tu se vrši v namen dneva kratek govor in položi venec k lipi osvobodjenja v spomin na Koroskem padlim junakom. Po govoru gredo v cerkev, kjer se vrši svečana služba božja. Po maši se vrše pred cerkvijo zopet govori, pevski zbori zapoje nekaj pesmi, društva vstopijo v red in odkorakajo in se razidejo vsako društvo pri svojem domu ali društvenem lokalu. Popoldne prirede vsa društva, vsako v svojih lokalih, spominke prireditve.

Elektrifikacija vasi Gabersko. V nekaj dneh se zasveti električna žarnica tudi v Gaberskem. Žice so že vse napeljene kakor tudi obešene svetilke itd. S to napeljavo električnega toka so Trbovlje skoro popolnoma preskrbljene z elektriko. Kakor je že pred mesecem poročal »Slovenec«, je sklenil odbor Zadruga elektrarne znižati ceno toka in bo torej tudi širši slojem prebivalstva omogočena napeljava, sicer je pa že sedaj ceno toka proti drugim krajem erna najcenejših. In ako računamo današnje težkoče pri nabavljanju materiala, poslovanju in plačah osebno, 40 odstot. doklada, ki se pa računa samo pri popravilih in novih napeljavah, za vzdrževanje inventarja itd. ni predraga.

Iz ostale Jugoslavije.

Kraljevski darovi. Za časa svojega bivanja v Črni gori je kralj daroval cetinjski občini 25.000 Din za občinske reveže, društvu »Knjeginja Zorka« 20.000 Din, gledališkemu društvu 10.000 Din, pevskemu društvu »Njega« 10.000 Din, ženskemu dobrodelnemu društvu 10.000 Din in invalidom 10.000 Din. Za reveže v Njegošu je daroval kralj 10.000 Din. Belgrajska mestna občina je darovala za reveže na Cetinju 10.000 Din in 1000 Din za društvo »Knjeginja Zorka«.

Lepo darilo. Bivši hrvatski ban grof Teodor Pajačević je slavil pretekli teden 70 letnico rojstva v Našicah. Pri tej priložnosti je daroval občini Našice 20 orolov velik trg v Našicah, ki ga je imela občina doslej v najemu.

Velike parcelacije posestev. Veleposestvo v Dalju v Slavoniji, kije last arabskega

patriarhata, bodo z dovoljenjem ministra za agrarno reformo parcelirali. Posestvo obsega 10.500 orolov. Tudi od veleposestva bratov Maksimovičev v Osijeku bodo parcelirali 500 orolov.

Pobijanje draginje v Beogradu. Zakon za pobijanje draginje imajo tudi v Beogradu in v Srbiji. Obsojenih pa je bilo po tem zakonu, če smemo verjeti »Politiki«, doslej vsega skupaj kakih 30 oseb in to večinoma pekov, branjevcov in raznih drugih malih obrtnikov. Ni pa bila tožena niti ena večja manufakturna trgovina ali trgovina s čevlji, kakor da bi se vse te trgovine zadovoljevale le z dovoljenimi 25 odstotki dobička.

Spor zdravniških pripravnikov in asistentov z ministrstvom za narodno zdravje končan. Minister za narodno zdravje je brzojavno prekladal odredbo, da ne smejo dobivati zdravniški pripravniki in asistenti po bolnicah več brezplačne hrane in je dovolil, da je smejo zopet dobivati.

Zdravilišče za tuberkulozne otroke. V Sarajevu je prišla zastopnica angleškega rdečega križa miss French, ki ima nalogo, da ustanovi na Balkanu več zdravilišč za jetične otroke.

Vlak je povozil med postajama Prača in Sjetlina na progi Višegrad—Sarajevo gozdarja Nikolo Kovačevića. Ker se je nesreča dogodila ponoči, strojevodja ni ničesar opazil in tako se je zgodilo, da je lokomotiva raznesla ostanke trupla 15 kilometrov daleč.

Zaradi odpovedi stanovanja se je v Zagrebu zastrupila gospa Marija Novosel.

Velik požar v Subotici. V Subotici je pogorel mlin gospe Ružice Janušević. Škoda znaša poldrug milijon dinarjev.

Bogata beračica. V Subotici je nedavno umrla beračica Dolina Grodić v starosti 84 let. Ker se ni nihče oglašil za zapuščino, je pobrala njene stvari policija. Policija je našla v žimnici skritega precej našega denarja in 80 starih avstrijskih tisočakov, ki jih je starka skrivala tudi pred zamenjavo.

Zrtve poštenja. V Vukovaru se je ustrelil ugledni trgovec Branko Branković. Ljudem je prodal mnogo blaga na up. Ker pa ljudje niso točno plačevali dolžnih mu zneskov, tudi on ni mogel plačati točno svojih obveznosti. To je moža tako bolelo, da je šel prostovoljno v smrt.

Izvršitev smrtne obsodbe v Belovaru. V soboto dopoldne je bil obešen cigan Jozo Oršoš, ki je v okolici Koprivnice pobil in oropal celo rodbino. Zalostni prizor je prišlo gledat 600 ljudi!

Iz Primorske.

Kardinal Maffi v Trstu. V soboto dopoldne je prišel v Trst kardinal Maffi, da vodi svečanosti povodom 100 letnice pokopališča

Iz širnega sveta.

Češki učenjak o sovjetski Rusiji

Prof. Zd. Nejedlý se je udeležil proslave 200 letnice ruske akademije znanosti in je napisal sledeči sestavek o današnji Rusiji po svojem povratku v Prago v »Prager Presse« dne 27. septembra 1925, št. 265.

Pravkar sem se vrnil s slavnosti ruske akademije znanosti v Leningradu in Moskvi. V Rusiji nisem bil prvič. Bil sem tam že pred 25 leti pol leta iz znanstvenih ozirrov. Zato pa sedanji moji vtisi niso nič manjši. Rusija je bila in je svet zase, da mora napraviti na pazljivega opazovalca globok vtis. Spominjam na besede Masarykove, da ga nič na svetu ni bolj iznenadilo kakor Rusija. Zapad, tudi veliki zapad — Pariz, London, Ameriko — si lahko konkretno predstavljajo in če prideš tja, ga najdeš res takega kakor si si ga bil predstavljal. Rusije pa si ne moreš predstavljati, Rusijo moraš videti. Tako piše Masaryk v predgovoru svoje knjige »Rusija in Evropa« in to sem čutil tudi jaz že na svojem prvem potovanju po Rusiji in tudi na sedanjem potovanju po sovjetski Rusiji, kajti tudi sovjetska Rusija je ostala Rusija. To je bil moj prvi občutek, ko sem prestopil prag Moskve, in priznati moram, da je bil to zame vesel občutek, kajti ruska kultura je prepomemben činitelj v kulturi človeštva, da je ne bi cenili, četudi se mi, otroci neke druge kulture, ne strinjamo z njo v vsem.

Danes hodimo v Rusijo, da iščemo novo Rusijo, nov svet, plodove revolucije, novo življenje. Tudi o tem veljajo Masarykove besede. Tudi tukaj lahko rečemo, da si zapadno demokracijo lahko predstavljamo po svojih pojmi, četudi je ne čutimo, kar pa je nova Rusija, moramo videti. Jaz sem se zanimal predvsem za kulturne zadeve in spoznati sem hotel rusko znanstveno in umetniško življenje, gledališče, galerije, knjižnice in muzeje. V socialnem oziru me je zanimalo življenje današnjega ruskega človeka, njegova duševna struktura, politično pa me je zanimalo razmerje današnje Rusije do Čehov. Upam, da bom o vseh teh rečeh lahko poučno in koristno poročal. Naše zveze z Rusijo so bile pretrgane že leta 1914. Kar se je od takrat naprej zgodilo, tega ni več. Zato moramo vse to dohiteti, kajti napredek Rusije je na vseh poljih, ki so me zanimala, ogromen. Za enkrat pa se hočem omejiti le na nekaj splošnih opazk in to za one, ki se za sovjetsko Rusijo zanimajo in jo žele obiskati.

Na zunaj je življenje v Rusiji ne le ure-

pri Sv. An. Na postaji so kardinala pozdravili škof Fogar, prefekt Mosoni, župan dr. Pittaces in drugi civilni in vojaški dostojanstveniki. Pri vходу v školiško poslopje je bila postavljena vojaška častna straža.

Slovenska zasebna šola v Trstu. Redni pouk na slovenski zasebni šoli v Trstu se prične v četrtek 1. oktobra. — Srbska šola v Trstu je s poukom že pričela.

Sejm v Sežani. Na zadnji sejm v Sežani so prignali 537 glav živine. Goveda so prodajali po 450—480 lir za meterski cent žive teže konje po 2500—5000 lir, 6—8 tednov stare prašičke pa po 60—100 lir komad.

Med avtomobil in tramvaj je prišla bolniška strežnica Karolina Spanger na Proseku. V svoji hipni zmedenosti ni vedela, kam in kako bi se izognila. Prišla je pod avtomobil. K sreči pa je šofer pravočasno opazil njeno zadrego in voz zavrl tako, da je dobila pri padcu le lahke poškodbe.

Konj je udaril po licu 10 letno Rino Lestico na Vrdeli. Pestovala je svojega mlajšega brata pred domačo hišo, kjer se je pasel tudi sosedov konj. Ko je dekletce prišlo konju preblizu, jo je bronil na desno lice in ji izbil tri zobe, bratec pa je ostal nepoškodovan.

Samomor. V Gorici se je ustrelil 41 letni trgovec Rudolf Pahor. Zdravniška pomoč je prišla prepozno.

Otrok v Soči. V petek dopoldne so opazili mlekarice iz okolice pod pevmskim mostom trupelce novorojenčka tik visoko narastle Soče. Nesrečna mati je bržkone hotela otroka vreči v vodo že ob pričetku mosta, da je otrok priletel na breg. Nečloveške matere še niso izsledili.

V morje je skočila pri Čedažu v Barkovljah 18 letna šivilja Gina Bucalini, doma iz Vidma. Deklico so rešili ribiči. Prepeljali so jo v bolnico. — S pomola »Audace« pa je skočila v morje 65 letna starka Marija Preissel, zaradi revščine. Mornarji so jo še pravočasno rešili.

Slab plen. Neznani tatovi so poskusili opliniti blagajno trdnice Müller, ki ima svoje skladišče v prosti luki. Posrečilo se jim je blagajno prevrtati in odpreti, toda v blagajni so našli le 500 lir.

SAMO 150 Din (600 kron) stane:

VOLNENO BLAGO (3 metre) — za ženski plašč **SUKNO (3 metre)** — za moško obleko **DOUBLE - SUKNO (1½ m)** za moški vrhni suknjič. **FINI VELOUR** za ženske plašče 140 cm. čista volna, v vseh barvah Din 120.— meter.

OSTANKI raznega blaga po 10.— Din meter.

A. POTOKAR — LJUBLJANA

poleg trga, pri »Zmajskem mostu«.

dobe. Presenetljiv je pogled na današnje muzeje in galerije. Tu nas Rusija visoko nadkriljuje.

A tudi sicer so pogoji za kulturni razvoj v današnji Rusiji izvrstni. Ruska akademija dobiva od vlade dva milijona rubljev letne podpore (okoli 100 milijonov naših kron). Zaveda akademije zato krasno uspevajo. In kar je najlepše, današnja ruska znanost in umetnost je res narodna in popularna. To se je posebno lepo videlo na slavnosti akademije. Sovjetska vlada je proglasila slavnost za narodni praznik »znanosti in delac«. Še bolj jasno pa se je videlo to med ljudstvom. Mi smo bili gostje ljudstva in vsak se je potrudil dati, kar je zmogel. Povsod so nas pozdravljali in se z nami veselili, kjerkoli smo se pokazali, in najbolj presenečeni so bili tisti, ki so najmanj pričakovali.

* * *

Prenos celega samostana iz Anglije v Ameriko. Na nekem gričku ob obrežju reke Anon se dviga staro samostansko poslopje »Priory of St. Sepulchre«. Poslopje je dal zgraditi grof Warwick v 12. stoletju in je bilo dolgo časa avguštinski samostan. Pozneje je prišlo poslopje v privatne roke. Sedaj je kupil poslopje neki ameriški bogataš, ki ga bo dal pod strokovnjakim nadzorstvom podreti, kamne pa bodo označili s številkami, jih naložili v zabojce in vse skupaj prepeljali v Ameriko, kjer bodo poslopje v prvotni obliki zopet postavili.

Sedem modernih čudežev. Neki ameriški list je razpisal lepo nagrado za odgovor na vprašanje, kateri so sedmeri moderni čudeži. Nagrado je dobil človek, ki je poslal sledeči odgovor: 1. Poslanec, ki je vedno glasoval po svoji vesti. 2. Delavec, ki zahteva znižanje mezd. 3. Nemec, ki prizna, da so Nemci premagani. 4. Članek znanega časnikarja, ne da bi podčrtal le eno besedo. 5. Amerikanec, ki taji, da ne bi bila Amerika zmaga. 6. Gledališki igralec, ki prepove objaviti svojo sliko in 7. Človek, ki plača dolgove in davke na prvi opomin.

Največji časopisni trust na svetu je pravkar ustanovljen v Angliji. Bratje Berry so namreč kupili tri velike liste od lorda Rothermera in sicer »Daily Mail«, »Evening News« in »Weekly Dispatch«. Prej pa so že imeli bratje Berry v svoji posesti liste »Sunday Times«, »Financial Times«, »Evening Express« in veliki ilustrovani list »The Graphic«.

Zvišanje uradniških plač v Franciji. Francoska vlada je sklenila zvišati uradniške plače. Dokler pa ne bo našt izgotovljen in odobren, bodo dobivali uradniki in uradnice po 100 frankov mesečno draginjske doklade.

Šport in občinski davek. Največji športni prostor na Dunaju leži v 19. mestnem okraju. To je tako zvana »Hohe Warte«. Od prireditel na tem športnem prostoru je dobila dunajska občina lansko leto okoli 190.000 šilingov občinskega davka (skoro dva milijona dinarjev), letos pa samo do meseca avgusta že nad 200.000 šilingov.

Fran Erjavec:

Socialno politične naloge občine.

(Dalje.)

V smislu navedenega zakona o zaščiti dece in mladine uživajo državno zaščito vse manj kot 18 let stare vojne sirote ter vsa deca mladina, ki ni nikakor ali pa le nezadostno zaščiten po roditeljih ali varuhih (§ 1 in 2). Vs zaščito vodi ministrstvo za socialno politiko potom pokrajinskih (oblastnih) in krajevnih zaščit ter s podporo samoupravnih edinic in humanitarnih društev (§ 3). Za Slovenijo deluje taka pokrajinska zaščita v Ljubljani (§5), ki ima nalogo (§ 6), da:

1. organizira, vodi in nadzira krajevne zaščite;
2. podaja predloge, zbira ter ureja podatke in skrbí za pospeševanje zaščite;
3. nadzira vse javne in zasebne naprave in organizacije za deco in mladino v svojem področju ter daje iniciativo za njih ustanavljanje;
4. razpolaga z vsemi prostovoljnimi prispevki za zaščito;
5. podaja predloge za državni proračun in oddaja njih namenu odobrena sredstva;
6. vrši propagando za zaščito z zborovanji razstavami, tiskom itd.;
7. uvaša sama ali s pomočjo svojih organov in humanitarnih organizacij zaščito ter vzdržuje v to svrhu stik z vsemi tozadevnimi oblastmi, napravami in organizacijami;
8. skrbí za svoje sirote, polsirote, nezakonsko, zapuščeno ali zanemareno deco, zlasti pa za deco, izročeno na skrb rodbinam, ki ji nadzira in po potrebi premešča;
9. skrbí za deco, izročeno na skrb zavodov, katerim naj se izroče po možnosti samo dojenčki in mali otroci, ki jih še ni mogoče izročiti rodbinam, potem boleha, telesno krhka, nenormalna in zapuščena deca;
10. uredi zavetišče (dom), v katero se oddaja deca samo za toliko časa, dokler se ne ugotovi, ali ne spada pod državno zaščito;
11. skrbí za ustanavljanje in organizacije društev, ki bi skrbela za odraslejšo deco v vzgojnem oziru;
12. skrbí za to, da se čim uspešneje preprečujejo kaznjiva dejanja dece in mladine, in podpira ostala oblastva pri izvajanju te naloge;

13. podpira varstvena oblastva v izvrševanju njih dolžnosti, priobčuje sodnim oblastvom ona dejanja varuhov, ki bi ogrožala imetje in vzgojo sirot ter skrbi, da se sirotam otme imovina;

14. zbira in vodi podatke o nezakonski deci;

15. posveča pozornost zlasti dojenčkom in mali deci ter podpira delo za zatiranje njih umrljivosti;

16. imenuje krajevne poverjenike;

17. izvršuje vse ostale zaščitne posle, ki jih ji nalaga ministristvo, kateremu tudi poroča o svojem delovanju;

18. sodeluje v boju zoper vse one napake, slabe navade, bolezni in druga socialna zla, ki povzročajo degeneriranje in zapušenost deco in mladine.

Tudi krajevne zaščite oziroma poverjeniki so državni organi in njih področje se razteza na eno občino (§ 8). Njih naloga je (§10), da:

1. izsledujejo deco, ki jo je treba zaščititi, zlasti vso nezakonsko deco ter zbiraajo o njej vse potrebne podatke;

2. nadzirajo neposredno vso nezakonsko deco in mladino, kakor tudi ono, ki jo izročena na skrb rodbinam;

3. podpirajo z navodili in nasveti varuhe ter pazijo, kako upravljajo ti imovino svojih varovancev;

4. ustanavljajo in vodijo dečje postaje in druge krajevne naprave ter vobče skrbje za napredovanje deco in mladine v svojem okolišju;

5. predstavljajo krajevno zaščito pri krajevnih oblastvih in zasebnih napravah;

6. podajajo pokrajinski zaščiti poročila ter vodijo pregled vse zaščitene mladine;

6. sodelujejo v boju zoper vse one napake, slabe navade in ostala socialna zla, ki povzročajo degeneriranje in zapušenost deco in mladine;

7. vrši propagando za zaščito in pridobiva sodelavce (§11);

8. skrbi, da se pravočasno odreja, prejema in izroča pomoč zapušeni deci in mladini (§ 12);

9. skrbi, da se v njih okolišju ustanove naprave za zaščito, ki to neposredno izvršujejo ter vplivajo na napredek dece in mladine (§14 in 17).

(Dalje sledi.)

Učiteljski vestnik.

Podravska podružnica Slomškove zveze vabi tem potom svoje člane na občni zbor, ki se bo vršil 1. oktobra (ura v rokopisu ni označena, op. uredn.) v Mariboru v dvorani Gledališka ulica 2. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika, 2. poročilo odbora, 3. sprememba poročilnih pravil, 4. volitev odbora, 5. razgovor o bodočem delu, 6. predavanje. — Načelstvo.

Pismo pod FP-vlado predstavljene učiteljice.

a. B. 25. 9. 1925.

Draga!

Kakor veš, so mi letos v januarju poslali dekret in § 71. je kaj dobro in lepo pristojal vsi njegovi vsebini.

Šla sem sredi zime iz skrajne Gorenjske v skrajni kot dolenski. Tu naj si ohladim svojo državi tako nevarno kri.

Dolgo sem se vozila z vlakom, še dalj s pošto. Od jutranje šest ure do večerne sedme. Sneg je segal malone do kolen in tako smo v hrib vlekli pošto in konje mi, navzdol so nas pa oni. Zanimivo res!

Vprašuješ, kako se mi godi? Od devetih hiš in koč in bajt v vasi sem dobila pohištvo. Okna v sobi sem pa privlekla iz vse šole, da imam vsaj napol cela. Našla sem tudi nekaj starega papirja in s tem sem zamašila luknje med okvirji. Sama sem v vsi šoli.

Sama tudi kuham. Po pouku, opoldan zakurim, piham v treske in iskare, da malo zagori. Dimnik in vse je napel podrito in kadi, da se gost dim vleče po prostoru. Veš, ko tako kurim in se trudim s pečjo, zagori, a obenem je ura tudi minila in popoldanski pouk se pričinja. Časa mi zmanjka, da bi kaj skuhala in tako je moje kosilo večkrat kos kruha in jabolko. Je pač prognanstvo. Tudi želodec in moji živci ga občutijo.

V mirnih nočeh, ko ne morem spati, delajo kratek čas miši, ki kaj vztrajno nekaj grizejo v podstrešju ravno nad mojo glavo. V viharjih nočeh mi pojo pesem razbite šipe. Kadar pa dežuje, kaplja dež skozi strop v sobo in ubija to morečo tišino.

Tako mi mineva življenje. Razgled: hrib na hribu, pa še en hrib zraven.

Trpim in smejem se. Vesela zavest je v meni, da trpim po nedolžnem. A na dnu tega veselja je pa žalost, srd, nekaj pekočega, ki mu ne vem imena.

Pozdravljena!

IS.

Prosveta.

ZNAMENITA 50 LETNICA.

Včeraj, 28. septembra, je slavil 50 letnico svojega vstopa v red oo. jezuitov slavni naravoslovec o. Erik Wasman.

Stariši g. Erika Wasmana so bili izpreobrnjeni. Oče njegov je bil znamenit slikar v Hamburgu in učenec Overbeckov, in od svojega očeta je podedoval jubilar svoj umetniški dar. Z naravoslovjem se je pričel pečati že v svojih mladih letih. On sam pravi: »Z odbiranjem fizola sem pričel, nato pa sem nadaljeval z metulji in z mravljinami. Danes je njegov laboratorij v Volkenburgu na Nizozemskem (blizu Aachena) svetovnoznan.

Wasmanove naravoslovske študije so za razvoj katoliške misli v moderni dobi neizmernega pomena. On je po dolgi in temeljitih študijah priznal genetični razvoj današnjega živalstva in rastlinstva, poskušal pa je vedno in povsod dokazati, da moči božje ne zmanjšuje okolnost, da je Bog ustvaril svet, ki je zmožen razvoja. Zato je pa povsod pobijal zlorabo razvojne teorije.

Od leta 1901. dalje je o. Wasman pred-

val na več vseučiliščih gotovo pred 30.000 poslušalci in vsa njegova predavanja so sijajno uspela. Njegova neminljiva zasluga za znanost in vero pa je, da je potisnil darvinizem v njegove prave meje in da je priboril krščanskemu svetovnemu nazoru njegovo pravo veljavo proti duha in srce uničujočem materijalizmu.

Knjige in revije.

France Marolt: *Pevska vadnica*. Teoretično-praktična vežbanka za pevske zbornice. Prvi del: Enoglasje. Izdal in založil pevski zbor Glasbene Matice. Tisk J. Blasnika nasl. v Ljubljani, 1925. — S to knjigo smo po prejšnjih, podobno naslovljenih (Foerster, Kozina in Hrstova) delih dobili teoretično-praktično pevsko šolo, ki se od dosedanjih razlikuje i po temeljitosti, po najmodernejšem sistemu in kar treba najbolj poudariti, po svoji učinkovitosti vzgojivo metodi. Še, kaj pa je avtor napisal, pove v uvodu: Pevski način, pravi, ki ga goje naši zbori, je iz glasbeno-pedagoških ozirov pogrešen, zato naši pevci nimajo zadostne teoretske niti praktične izobrazbe, kar je razvoju slovenskega petja škodljivo, zlasti še, ker nalaga zborom naš danasnji čas nove, večje naloge. Da se tem neprimlikam odpmore, se je izdala ta knjiga, ki ji bodo sledili še ostali letniki. Na 180 straneh prvega dela razporedi avtor snov, razdeljeno po osemte dnevni učnem načrtu, ki predvideva na teden poldrugo uro pouka, kar bodo zmogli i naši početeljski zbori. Zato bodo pevci zadostno podkovani v teoriji, katero bodo tudi razumeli, bodo že po osmih tednih znali zavedoma in točno izvajati osnovne ritme, se naučili čiste intonacije v obsegu diatonike, bodo imeli trdne pojme o melodijah in harmonijah lastnih durovega načina in bodo znali obvladati svoj organ.

Avtor je snov naravnost mojstrski razvil pred očmi učenca, ki so ga doslej mučili z raznimi katekizmi, da jih je končno znal naizust, pa ne razumel. Sedaj mora sam, analitično-deduktivno priti do teoretskih spoznanj, ki skoro neopazno in brez truda rastejo obenem s sprotno uvrščeni praktičnimi pevskimi, diktičnimi, ritmičnimi, intonacijskimi vajami. Da, to knjigo s tako metodo bi primerjali s katerim Langenscheidtovim jezičnim kurzom in biš podobno kakor ta, od navadnih suhih gramatik, se od te knjige razlikujejo konvencionalne pevske šole — katekizmi. Najprej se obravnava v Vadnici pojem glasbe, nato se govori o metriki in ritmu, potem o tonovskem sistemu in diatonični lestvici, obenem pa že nastopijo ritmične, dihalne in intonacijske vaje ter vaje v izgovorjavi težkih zlogov, vaje v pravilnem nastavku. Sledje polagoma izvajanja glede raznodobnih taktov, vaje o intervalih in akordika, razmerje med tonovskimi načini, disonac in konsonac, vse vzporedno z dobropremišljenimi in pobujajočimi praktičnimi vajami in diktičnimi. Šele končno je priložen letnik pevski katekizem, ki obravnava tudi teoretsko to, kar so se bili pevci že poprej neopazno praktično naučili: dihalno tehniko, glasovni nastavek in izreko.

Delo je temeljito in zelo premišljeno sestavljeno na podlagi avtorjeve izkušnje, tako da bo učitelju odzvelo ves trud s pevci: pevcu samouku pa nudi Vadnica korekto muzikalno izobrazbo. Kar je najljepše, je to, da je knjiga tako enostavno pisana, da jo bodo rabili z istim pridom početeljski zbori kakor ljubljanski konservatorij in te knjige je bilo treba, če hočemo dvigniti priznana slovenske petje na višino, kakršno zasluži!

Upamo, da ne bo nobenega slovenskega cerkvenega ali društvenega zbora ali pevskega učitelja, ki ne bi segel po tej knjigi. Organizisti in pevovodje, brez pomisleka odštejte malenkost za to prekloristno knjigo, pa vsi in čimprej!

Nova pesmarica. V samozaložbi je izšla zbirka: »30 troglasnih mladinskih zborov«, katere je zbral in harmoniziral Ciril Pregelj, učitelj v Celju. Knjiga je sad dolgoletnega praktičnega udejstvovanja na polju mladinskega petja in prinaša samo take pesmi, ki zadenejo pri mladini takoj v živo. In to so naše narodne pesmi, ki prinašajo luč in življenje v šolsko sobo, to so odmevi naših logov in gajev. Od 16 slovenskih je 9 koroških, ostale so iz drugih jugoslovanskih pokrajin. Ker so skrbno izbrane ter je harmonizacija priprosta in teče v narodnem duhu, se bodo namah priljubile mladini. Večinoma še niso bile doslej prirejene za šolo, prinašajo torej novo, svežo gradivo. Ustrezno bo z njimi vsem šolam, ki dajo kaj na lepo troglasno petje, dobrodošle pa bodo zlasti pevskih društvom, kjer obstajajo ženski zbori. Pesmarica se dobi pri izdajatelju v Celju ter stane 20 Din, s poštnino 22 Din. Izvodi so vezani, zunanja oblika je prav lična.

Turistika in sport.

ZACETEK

PEVENTSTVENE NOGOMETNE SEZONE

V Ljubljani so se odigrale v nedeljo prve tekme prvenstvene sezone 1925—26. Izid tekem je sledeč: Ilirija : Jadran 1 : 1 (odigral je prvi polčas), rezervi 6 : 1, Primerje : Svoboda 14 : 0, Slovan : Slavija 6 : 1. Vse tekme so se vršile na igrišču Primorja. Prvotno je bil določen del tekem na prostor Ilirije, kar pa je podzveza v zadnjem hipu spremeniła, četudi je bilo naprej razvidno, da oškoduje s tem blagajno prirediteljev. Na slab poset popoldanskih tekem je vplivalo tudi deževno vreme, ki je napravilo pot do igrišča Primorja skoro nedostopno. — Z izjemo tekme Ilirija : Jadran, ki je nudila dober sport, publika to pot ni prišla na svoj račun. Primorje je imelo v Svobodi inferiornega protivnika, katerega je potisnilo popolnoma v kazenski prostor, Slovan in Slavija sta igrala primitiven nogomet. Ilirija je storila taktično pogreško, da je skušala kljub razmočenemu terenu forsirati igro kratkega oddajanja v notranjem triju; zato ni mogla izraziti premoči, ki jo je imela v polju, tudi v rezultatu. Mnogo je zakrivil pri tem srednji krilec, ki je neprestano po nepotrebnem tratil dragocen čas in svoje sile. Jadran je bil tokrat zopet agino, požrtvovalno in borbeno moštvo, ki je nedolžni izid prvega polčasa popolnoma zaslužio. — Juniorji Ilirije so igrali prijateljsko tekmo s Panonijo z izidom 6 : 3, mladinsko moštvo Ilirije je v soboto igralo z naraščajem Hermes 4 : 2.

V Mariboru sta se sestala v prvenstveni tekmi Rapid in Maribor. Proti pričakovanju je utrpel Maribor težak poraz v razmerju 7 : 1! Rapid je podal izvrstno igro zlasti v taktičnem pogledu.

V Zagrebu so bili v nedeljo doseženi zopet nekateri nepričakovani rezultati. Concordia je zmagala nad Gradjanskim z 1 : 0. HASK nad Sparto z nič manj kot 8 : 0, Zelenizarij : Croatia 2 : 2. Na Dunaju se je vršila pred preko 50.000 gledalci tekma reprezentance Španije in Avstrije, v kateri so zmagali Španci z 1 : 0. Kot predtekma se je vršila medmestna tekma Dunaj : Krakov, ki je izpadla z 1 : 0 za Dunaj.

V Graecu je Sturm porazil svojega lokalnega rivala G. A. K. s 4 : 2.

HAZENA. Na igrišču Atene sta se vršili v nedeljo dopoldne dve prijateljski tekmi. Atena je mogla nadladati kombinirano skupino Ilirije v razmerju 6 : 2, II. skupina Ilirije je zmagala nad Primorjem s 5 : 3. — V Mariboru so se sestale hazenašice Maribora in Rapida; zmagal je Maribor z 2 : 1.

Izredna odbojna seja Kluba ljubiteljev sportnih psov in širši sestanek članstva kakor vseh prijateljev kluba se vrši v sredo, dne 30. septembra ob 20 pri Struklju. Razgovor o ustanovitvi kinološkega zavoda. — Odbor KLS.

Opozarjamo

na razglas tvrdke

DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA

ki izide v petkovi številki „Slovenca“

Otroka kapitana Granta.

(Potovanje okoli sveta.)

Francoski spisal Jules Verne. — Poslovenil A. B.

»En sam Evropejec, desetinik, Škot... je predstavil Paganel.

— Oho, Škot! se je razveselil major, ki so ga rojaki vedno zelo zanimali.

— Imenoval se je Viljem Glass, je nadaljeval Paganel. Ta je ostal na otoku z ženo in dvema Hotentotoma. Kmalu sta se jim pridružila še dva Angleža, mornar in ribič na Temzi, bivši dragonec v argentinski vojski. Končno je prispel l. 1821. še neki ponesrečenec z ladje Blendon Hall s svojo mlado ženo in našel zatočišče na Tristanu. Leta 1829. je štelea naselbina že sedem mož, šest žena in štirinajst otrok. L. 1835 jih je bilo že štirideset, sedaj pa jih je več kakor trikrat toliko.

— Taki so začetki narodov, je pripomnil Glenarvan.

— Da zaključim zgodbe našega otoka, je nadaljeval Paganel, naj še pristavim, da naš Tristan služi prav tako kot otok Juan Fernandez priimek »Robinzonski otok«. Na Fernandezu sta bila drug za drugim ostavljena dva mornarja, na Tristanu pa skoro dva učenjaka. L. 1793 je zapeljala vedoželjnost enega od mojih rojakov, naravoslovca Auberta Dupetit-Thouarsa, da se je pri nabiranju rastlin preveč oddaljil. Vrnil se je na obalo prav v trenutku, ko je ladja že dvigala sidro. L. 1824. pa je vaš rojak, dragi Glenarvan, spretni slikar Avgust Earle ostal ceih osem mesecev zapuščen na otoku. Njegov kapitan je pozabil, da se je umetnik podal na suho, pa je odjadril proti rtiču Dobre nade.

— To je bil pa raztresen kapitan, je pripomnil major. Brez dvoma vaš sorodnik, gospod Jakob?

— Če že ni bil, major, je bil pa vsaj vreden, da bi bil.

Zemljepiščev odgovor je zaključil zgodovino otoka Tristana.

Ponoči je Duncanova posadka lovila. Lov je bil zelo obilen, nad petdeset tolstih morskih psov se je moralo preseliti na oni svet. Kar je bil Gle-

narvan dovolil lov, sedaj tudi ni smel zabraniti, da ga ne bi izrabili. Ves naslednji dan so torej stiskali olje in pripravljali kože teh prekloristnih dvoživk. Razume se, da so popotniki izrabili tudi ta dan za ogledovanje otoka. Glenarvan in major sta vzela s seboj puške, da bi poskusila lovsko srečo pri akunjski divjačini. Pri tej priliki so prišli prav do vzhodja Tristanove šipe, kjer so bila tla vsa posejana z razpadajočim kamenjem, z žindro, z luknjičasto črno lavo in podobnimi ognjeniškiimi izmečki. Pobočje so tvorile ob vzhodju velike, razmetane skale, ki so se vse majale. Ni bilo težko spoznat, kakšna je narava ogromnega stožca. Angleški kapitan Carmichael se ni zmotil, ko je dejal, da je ugasel ognjenik.

Lovci so prepodili par mrjascev. Enega je pogodila majorjeva krogla. Glenarvan je bil ponižen. Zadovoljil se je s parom črnih jerebic, ki jih je bil kuhar izredno vesel. Videli so tudi velike črede divjih koz, pa više gori, na robu visokih planot. Kar zadeva podivjane mačke, ki so tu še prav posebno predrzne, krvoločne in močne in so nevarne celo psom, jih je kar mrgolelo. Videti je bilo, da postanejo sčasoma še nevarne roparice.

Ob osmih zvečer so bili spet vsi na krovu, ponoči pa je Duncan zapustil otok Tristan d'Acunha in se, za vedno poslovil od njegovih prebivalcev.

Tretje poglavje.

Amstrdamski otok.

John Mangles je imel namen, da obišče rtič Dobre nade, kjer naloži premog. Moral se je torej malo oddaljiti od sedemtridesetega vzporednika in zaviti za dve stopinji proti severu. Duncan je bil izven pasu stalnih vetrov, zato je imel močno zapadno sapico, ki ga je lepo gnala v zaželjeno smer. V manj kot šestih dneh je prevozil tisoč tristo milj, ki ločijo Tristan d'Acunha od skrajnega afriškega konca. Dne 24. novembra so zagledali ob treh popoldne kapsko goro Mizo, kmalu nato pa se je pokazala še gora, ki kaže vhod v zaliv Kapskega mesta.

Kot član zemljepisnega društva je Paganel seveda vedel, da je prvič dosegel najjužnejšo afriško točko portugalski general Jernej Diaz, objadral pa jo je enajst let pozneje (l. 1497) slavni Vasco de Gama.

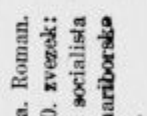
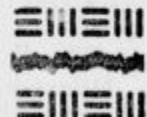
Kako bi Paganel tega ne vedel, ko je pa opeval slava dela velikega brodarja njegov dobri znanec Camoëns v svojih Luzijadah? Učenjak pa je pristavil še nekaj zanimivega: če bi bilo Uscenjak Diazu, da l. 1486., to je šest let pred odkritjem Amerike, objadra rtič Dobre nade in pride v Indijo, bi Kristof Kolumbo gotovo ne iskal novih potov, in Amerika bi še dolgo ostala neznan svet. Pomisliti je namreč treba, da je pot okrog južnega afriškega konca veliko krajša. Kaj pa je iskal veliki Genovežan, ko se je podal na pot proti zapadu, če ne najkrajše poti v Indijo, deželo dišav?

Kapsko mesto, ki leži v ozadju Kapskega zaliva in na vzhodju Kapske Mize, je ustanovil l. 1652. Nizozemec Van Riebeck. Postalo je kmalu mesto važne kolonije, ki je postala končnoveljavno angleška po pogodbi iz leta 1815. Duncanovi popotniki so porabili ugodno priliko, da si ogledajo mesto.

Imeli so le dvanajst ur časa za ogledovanje, zakaj Johnu je za nalaganje premoga zadostoval en sam dan. Odpeljati se je hotel že 26. zjutraj na vse zgodaj.

Saj pa je bilo teh dvanajst ur tudi popolnoma zadosti, da prehodijo vsa polja te šahovnice, ki se imenuje Kapsko mesto (Cap-Town). Na njej igra trideset tisoč prebivalcev, črnih in belih, ki igrajo kralja ali kraljico, tekača, skakača ali tudi kmeta. Tako je vsaj označil njih življenje Paganel. Ko so si ogledali gradič na jugovzhodnem koncu mesta, palačo namestnikovo in vrt pred njo, borzo, muzej in kameniti križ, ki ga je bil postavil Jernej Diaz, ko je deželo odkril, si videl vse. Če pa popiješ kozarček kapskega vina, lahko mirno odpotuješ. Tako so v resnici napravili tudi naši popotniki naslednje jutro, ko je vstala zora. Duncan je razvil vsa jadra in par ur pozneje že objadral rtič Viharjev, ki mu je dobrična portugalski kralj Janez II. dal zelo nesrečno izbrano ime Dobre nade.

Približno tritisoč milj, ki so jih ločile od Amsterdamskega otočja, bi v lepem vremenu in ugodnem vetru prejadrali v kakih desetih dneh. Kot brodarji so imeli veliko več sreče kakor pa v Pampah. Tam so se vse naravne sile zarotile proti njim, tukaj pa so jih podpirale. Veter in voda, ki sta se bila združila proti njim na suhem, sta jih sedaj gnala v zaželjeni smeri.

Priporočamo »Cirtlove« knjižnice v Mariboru: 8. zvezek: Orzy Dušica, Roman. L. del. 16 Din. 9. zvezek: Conan Doyle: V libijski puščavi, Roman. 12 Din. 10. zvezek: Bernetti: Živ pokopani, Povest. 8 Din. 11. zvezek: Camelli: Impoved socialisti (Od socialisti do diktatorja), 16 Din. 13. zvezek: E. Lešnik: Šumi, šumi Drava, Črte iz mariborske zgodovine. 5 Din. 14. zvezek: Ljubla: Slovenske gorice. 7 Din. KOL.

Gospodarstvo.

Naš izvoz v avgustu 1925.

V mesecu avgustu t. l. smo po podatkih glavnega ravnateljstva carin v Belgradu izvozili 371.180 ton naših produktov v vrednosti 765.000.783 dinarjev, t. j. v zlatu 70.506.980 dinarjev. V avgustu lanskega leta je znašal naš izvoz 389.674 ton v skupni vrednosti 854 milijonov 687.891 dinarjev ali v zlatu 55.935.070 dinarjev.

Glavni izvozni predmeti so bili v avgustu t. l. sledeči: koroza 81.965 ton v vrednosti 163.1 milijona dinarjev, stavbni les 95.029 ton v vrednosti 98.9 milijona dinarjev, jajca 2232 ton v vrednosti 60.7 milijona dinarjev, goveda 15.518 glav v vrednosti 58 milijonov dinarjev, pšenica 18.774 ton v vrednosti 54.6 milijona dinarjev, sveže meso 1107 ton v vrednosti 23.2 milijona dinarjev. Ostalih predmetov smo izvozili v manjši vrednosti kakor za 20 milijonov dinarjev.

Iz tega je razvidno, da je naš najvažnejši izvozni predmet koroza, katere se je od 1. novembra lani pa do 31. avgusta letos izvozilo skupaj 964.480 ton v vrednosti 2040 milijonov dinarjev.

Stavbnega lesa smo izvozili v avgustu t. l. največ v Italijo (za 73.5 milijona dinarjev), v Grčijo (za 3.8 milijona dinarjev) ter v Alžir (za 3.8 milijona dinarjev).

Izvoz drv je znašal v avgustu t. l. 24.700 ton v vrednosti 5.9 milijona dinarjev, od česar je kupila samo Italija za 4.3 milijona dinarjev.

Skupno je dosegel ves naš izvoz v prvih 8 mesecih t. l. količino 2.808.011 ton in vrednost 5838.456.980 dinarjev, t. j. v zlatu 501 milijon 494.906 dinarjev. V istem razdobju lanskega leta pa je bil: 2.310.553 ton v vrednosti 5716.895.209 dinarjev ali v zlatu 389.138.658 dinarjev.

Uradni tečaji za mesec oktober 1925. Finančno ministrstvo objavlja za mesec oktober 1925 sledeče uradne tečaje: napoleonor Din 217, turška lira 245, funt šterling 272.50, dolar 56.25, kanadski dolar 56, nemška marka 13.30, poljski zlat 10, šiling 7.90, 100 francoskih frankov 265, 100 švicarskih frankov 1085, 100 lir 230, 100 belgijskih frankov 245, 100 hol. goldinarjev 2260, 100 lejev 27.15, 100 levov 40.90, 100 danskih kron 1375, 100 švedskih kron 1510,

100 norveških kron 1177, 100 španskih pezet 810, 100 drahem 82, 100 Kč 166.50, milijon madžarskih kron 788.

Novi železniški tarif. Belgrajski listi objavljajo važne podatke o novem železniškem tarifu, ki stopi v veljavo dne 1. oktobra t. l. Izjemni tarif šteje 37 vrst blaga, in sicer: premog, koks, drva, živina, debela, mleko, krompir, sladkor, odpadki sladkorne pese, slama, lončeno blago, gnoj, kamien, dinamit, opeka, led, mineralna voda, asfalt, mineralno olje, soda, žito za mline, olje, suhe slive, lesni briketi, steklo, apno itd. Izvozni tarif šteje 32 predmetov; v glavnem so sledeči: premog, celuloza, cement, les za obroče, sekani les, pragoji, drva, oglje, lesni ekstrakti, papir, kalcijski karbid, pivo, aceton, krompir, odpadki sladkorne pese, slive, vino, špirit, sadje, surovo jeklo, klorno apno, kromove rude, soda, sodne in žveplene kisline, mineralne vode, cink, opeka, sveže meso, zaklana živina.

Manganova ruda v Hercegovini. Iz Mostarja poročajo, da so pred par dnevi odkrili v bližini Stolca velika ležišča manganove rude.

Nov rudarski zakon. Iz Belgrada poročajo, da se izdeluje nov rudarski zakon.

Izpremembe in dopolnitve trošarinskega pravilnika. Finančno ministrstvo bo v kratkem uradno objavilo izpremembe in dopolnitve v trošarinskem pravilniku.

Proračun mesta Belgrada. Predlog novega proračuna belgrajske občine za leto 1926. znaša 138 milijonov dinarjev.

Izseljeniška banka v Splitu. Splitska »Nova Doba« poroča, da namerava večja skupina izseljencev iz Dalmacije osnovati svojo lastno banko, kar bi zelo oškodovalo splitske banke.

Krupp ne gre v koncern. Tvrdka Krupp je izjavila, da ne gre v koncern nemške težke industrije, pač pa da bo z njim sodelovala. Vstopiti pa ne mara v koncern radi tega, ker noče, da bi njeno po celem svetu znano ime izginilo.

Italijanske finance. Račun državnega zaklada 31. avgusta 1925 izkazuje, da se je notranji državni dolg povečal za 121 milijonov lir in tako zrastle od 91 milijard 209 milijonov na 91 milijard 330 milijonov. Bilanca: Od 1. julija do 31. avgusta so presegli dohodki predvidene vsote za 270 milijonov, a stroški za 84 milijonov. Prebitek od 1. julija do 31. avgusta znaša 164 milijonov. Denarni obtok, ki

je znašal 31. julija 21 milijard 375 milijonov, se je zvišal do 31. avgusta na 21 milijard 531 milijonov, kar gre na račun trgovine. Nove neto investicije akcijskih družb so dosegle v avgustu 320 milijonov.

Borze.

Dne 28. septembra 1925.

DENAR.

Zagreb. V prostem prometu notirajo: Italija 230 (230), London 273.50 (273.50), Newyork 56.325 (56.35), Pariz 268, Praga 167.25 (167.25), Dunaj 7.955 (7.95), Curih 10.89 (10.80). Radi židovskega praznika je bila borza danes zaprta. Poslovalo so samo tri banke.

Belgrad. Pariz 267.25—267.50, London 273.20—273.30, Newyork 56.25—56.325, Milan 230.25—230.75, Praga 167.10—167.30, Dunaj 7.93—7.9425, Berlin 13.40—13.45, Curih 10.88—10.89, Bruselj 247, Amsterdam 22.65—22.72. Tendence stalna.

Curih. Belgrad 9.20 (9.20), Pešta 72.60 (72.60), Berlin 123.35 (123.30), Italija 21.12 (21), London 25.10 (25.10), Newyork 518.10 (518.10), Pariz 24.50 (24.55), Praga 15.85 (15.85), Dunaj 73 (72.80), Bukarešt 2.52 (2.51), Sofija 3.75 (3.75), Varšava 85 (82), Amsterdam 208 (208.05), Bruselj 22.65 (22.65). Trst. Belgrad 48.25—48.75, Pariz 116.50—117, London 119.10—119.30, Newyork 24.55—24.65, Praga 72.50—73, Dunaj 3.45—3.55, Budimpešta 340—350. Dunaj. Belgrad 12.5525, Kodanj 169.55, London 34.275, Milan 28.78, Newyork 707.15, Pariz 33.45, Varšava 116. — Valute: Dolarji 712, angleški funt 34.22, francoski frank 35.39, lira 28.64, dinar 12.54, češkoslovaška krona 20.92.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Ljubljana. 7 odst. inv. posojilo 90 (bl.), vojna odškodnina 380—395, zastavni listi 20—25, kom. zadolžnice 20—25, Celjska 201—205, Ljubljanska kreditna 225—240, Merkantila 100—105, Prašedionia 1010 (den.), Kreditni zavod 175—185, Strojne 120 (den.), Trbovlje 360 (den.), Vevče 127.50 (den.), Nihag 38—40, Stavbna 165—180.

Zagreb. Danes ni bilo borze radi židovskega praznika.

BLAGO.

Ljubljana. Les: madrieri, 75-220 mm, 4, 5, 6, 7 m dolžine, fco meja 5 vag. zaklj. 580; smrekovi hlodi, od 25 cm prem., 4, 6, 8 m dolžine, fco nakladalna postaja 220 (den.); janski les po ukanah ljubljanske borze, fco nakladalna postaja 170 (den.); bukova drva, suha, fco Ljubljana 20, 21. — Zito in poljski pridelek: Pšenica bačka potiska, fco nakladalna postaja 2 vag. zaklj. 255; pšenica domača, fco Ljubljana 260 (den.); koroza slav., par. slav. postaja 1 vag. zaklj. 217; koroza sremska, fco nakladalna postaja 1 vag. zaklj. 185; koroza slavonska, fco nakladalna postaja, pol vagona, zaklj. 187.50; oves slavonski, fco nakladalna postaja, pol vagona zaklj. 162.50; oves bosanski, par. Delnice, 1 vag. zaklj. 185; fižol ribničan, fco Ljubljana 320 (den.); fižol prepelčan, fco Ljubljana 340 (den.); fižol mandolon, fco Ljubljana 270 (den.); krompir prekmurski, gl. vzorca, fco nakladalna postaja 60 (bl.); bučne peške, rešetane, rinfusa, fco Ljubljana 320 (den.).

Ljudski oder v Ljubljani

Nedelja 4. oktobra: »ZUPAN«, igrokaz v treh dejanjih. Spisal Narte Velikonja. Izvirna noviteta.

Naznanila.

Seja Slov. krščanske ženske zveze bo danes ob 5 popoldne v Jugoslovanski tiskarni. Pisarna Ljudskega odra v Ljubljani posluje za stranke od 1. oktobra dalje vsak ponedeljek od 4 do 7, vsako sredo, petek in soboto pa od 5 do 7 zvečer. V torek in četrtek za stranke ne posluje. Dopisi in pismena naročila se poštnoobratno rešijo. Izven navedenega časa sprejema naročila i. dr. za Ljudski oder tudi Društvena nabavna zadruga, ki posluje ves dan (Ljudski dom, I. nadst.).

Izpred sodišča.

Slepa kobila z odrezanim repom je bila povod dolgi pravdi med konjskim trgovcem M. K. in posestnikom W. Prvi je prodal namreč posestniku W. kobilo za 13.125 Din. Kobila je bila že bolj mršava in je kupec ni mogel drugače uporabljati, kot da jo je vpregal v par z volom in jo tako vsaj nekoliko uporabil za poljska dela. Ko pa se je mož uveril, da je kobila tudi slepa, jo je vrnil prodajalcu in zahteval seveda tudi kupnino. Toda zvit trgovci pa kobilo ni hotel več vzeti, češ, da ni več taka, kakršno je prodal. Glede vida bi se moral kupec prepričati, preden sta napravila pogodbo, drugi pa je kupec v tem času odrezal kobili za okroglo 8 cm repa in jo je tudi tako slabo krmil, da je zelo shujšala. Prišlo je do tožbe, ki pa je končala tako, da mora vzeti trgovec nerabno kobilo nazaj. Trgovec pa s to sodbo ni bil zadovoljen. Riskiral je še nadaljne stroške in se je pritožil na deželno civilno sodišče. Toda tudi vzklicni senat se je pridružil mnenju prvega sodnika in je njegovo vzklicno zavrnil, češ, če je prevaran kupec slepi kobili odrezal rep in če mu je tudi v hlevu malo shujšala, zato še ni primoran, da bi moral obdržati slepo kobilo.

Brezvesten tovariš. Pri gradbi na trgu Tabor je delal nekaj časa tudi Dalmatince Sijavec. Tudi stanovan in hranil se je z nekaterimi sodelavci v skupni delavski baraki. Kmalu pa se je Dalmatince naveličal dela in lepega dne ga ni bilo več. Njegovi tovariši bi se ne menili dosti za njegov odhod, ko bi ne opazili, da jim je odnesel več čevljev, perila in obleke. Policija ga je kmalu izsledila in našli so pri njem celo vrečo tovarišem pokradenega blaga Dalmatince je tatvino odločno zanimal, toda ko so razložili v sodni dvorani pred oškodovanci celo kramo in so ti spoznali svojo lastnino, je moč umolknil in je samo trdil, da ne ve, kako je prišlo vse to v njegovo vrečo. Obenem pa je bil mož, ki sedi že precej časa v preiskovalnem zaporu, obtožen, da je posedoval in nosil samokres brez orožnega lista. Obsojen je bil na en mesec zapore.

Poizvedovanja.

Zgornji del zaves — bel etamin — se je izgubil v soboto zvečer od Friškova do Resljeve ceste. Najditelja prosim, da odda v upravi »Slovenca«.

Barvne trakove, ogljeni-, povošteni-, kopirni papir, hektografični zvitki in druge potrebščine pri **Lud. Baraga**, Šelenburgova ulica 6/6

Telefon štev. 980

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica Din 1'50 ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko!

VRATAR (portir)

se sprejme. Ponudbe s prepisom sprejela na upravo »Slovenca« pod šifro Hotel štev. 6534.

Učenka

16 let., iz boljše kmečke hiše, s 5 razr. mešč. šole, želi mesta v kakšni trgovini. Cenjene ponudbe na upravo »Slovenca« pod štev. 6591.

Mlinarski pomočnik

za tvornico barv se sprejme. Oni, ki so že delali v tem svojstvu tvornici barv ter imajo izkušnje v tej stroki, imajo prednost. — Ponudbe z označbo plačilnih pogojev na Moster, tvornica laka i boja, d. d. Zagreb, Na Kalalu 41. 6570

Inserati v »Slovenca« imajo polen uspeh!

Salonska suknja

črna, skoro nova, iz finega blaga, ceno naproda. Naslov pri upravi lista pod št. 6525.

FRANCOŠČINO in nemščino poučuje temeljito dipl. učiteljica. Prijave pod šifro: »BOUVARD« na upravo.

Kupujem hišo

(vsaj 3 sobe s pritlikinami) in malo zemlje ob njej, blizu Ljubljane ali ob železnici ne daleč od Ljubljane. Cena do 60.000 Din. plača se takoj. — Ponudbe na upravo pod šifro »Hiša« štev. 6557.

KLAVIR, kratak, dobro ohranjen, se ceno prod. — Naslov v upravi pod št. 6548.

Rabljeni, a dobro ohranjeni vozovi

(dire in kasoni) se prodajo. — Kje, pove uprava št. 6550.

LEPO POSESTVO

je naprodaj, ¼ ure od trga Litije, obsega 56 oralov njiv, travnikov, lepega sad. vrta in doraščene buke, hrastovega in kostanjevega gozda. Posedstvo lepo obdelano, gospodar. posloje v dobrem stanu in se lahko redi 6—8 glav živine; hiša je nova, zidana. Cena 100.000 Din. Več pove lastnik Iv. Koprivnikar, Vel. vrh št. 3 — Litija. 6557

ODDAM SOBO

za dva gospoda. Naslov pove uprava lista pod štev. 6465.

GRAMOFON

z 20 plošč, z nikl. likom in fin daljnogled ceno naprodaj. Več v upravi. 6523

Dvosedežen avto

KUPIMO v dobrem stanju. Najmanjša uporaba bencina pogoj. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod štev. 6563.

Premog - Čebini
Wolova ulica 1. II.
Telefon štev. 56.

Prodajam

GOSTILNO

v sredini manjšega mesta v Sloveniji, električna razsvetljava, 6 oralov zemlje; hiša in zemlja v dobrem stanju. Potreben kapital samo 50.000 Din, ostanek se obrestuje. — Kje, pove uprava št. 6571.

Išče se skromna, zanesljiva DEKLICA iz boljše rodbine k otroku 2½ leta. Ponudbe s sliko na: I. Török, Sarajevo, Zvonimirova obala 5. 6478

Gostilničarka

izurjena, dobra kuharica, srednjih let, z 2 odraslimi hčerkama, išče dobro GOSTILNO na račun ali pa v najem. — Naslov v upravi »Slovenca« pod štev. 6524.

Lepa mebl. soba

z dvema posteljama se odda s 1. okt. novoporočencama ali dvema gospodom. — Naslov v upravi pod št. 6559.

Hiša z gostilno

in TRGOVINO se da v najem v Zidanem mostu. Ev. se tudi prod. Pogoje pove lastnica Marica Klenovšek, Veliki Bečkerek, Obiliceva ulica 3 — Banat. 6572

Strojnika k Dieslovemu motorju

v vsakem oziru samostojnega delavca, izučena ključavničarja-mehnika in elektro-inštalaterja, sprejme večje podjetje v Sloveniji. — Ponudbe s prepišali naj se pošljejo na naslov: »STROJNIK-DIESELOV MOTOR« štev. 6581 — na upravo »Slovenca« v Mariboru.

Stavbeni tehnik

dober risar

po možnosti z daljšo prakso v stavbeni stroki, SE SPREJME pri tvrdki »Slograd«, Ljubljana — Šiška, Frankopanska 21. 6585

Prodajo se:

KANDELABRI, SUHI PLINOMERI, različni INSTALCIJSKI MATERIAL, NABIRALNIKI, ČISTILNIKI, PLINJSKI MOTOR, VELIKI PIHALNIKI itd. — od razpuščene plinarne. — Ponudbe naj se predložijo

Mestni upravi v Ptuj.

Odprodaja!

Radi preselitve odprodajamo vso zalogo manu fakturneblago, golaterije in usnja po globoko znižanih cenah. — Ne zamudite ugodne prilike

„Danica“ Majzelj & Rajšelj
Ljubljana, Turjaški trg št. 1.

Pozor!

MODNI SALON

Ivanka Stegnar, Ljubljana
je prejel najnovejše modele
DAMSKIH KLOBUKOV

Vsa popravila, nakitjenja in preoblikovanja točno po najnižjih cenah. Žalne klobuke ima vedno v zalogi.

Rimska cesta št. 10.

Pozor!

ZAHVALA. Ob prebriski izgubi naše nad vse ljubljene in nepozabne hčerke in sestre

Herme Bobek

izrekamo najtoplejšo zahvalo vsem, ki so osebnost ali pismeno izrazili svoje sočutje ter spremljali našo ljubljeno na njeni zadnji poti. — Zahvaljujemo se častiti duhovščini, posebno gosp. patru Hiacintu za ganljivi poslovljni govor ob odprtju grobu, zastopstvu sreskega poglavarstva ter vsem drugim zastopnikom. — Iskreno zahvalo izrekamo ravnateljstvu in profesorstvu zboru ženskega učiteljskega, sošolcem pokojne za krasne žalostinke ter vsem prijateljem in znancem, ki so ji darovali množestveno cvetje v zadnji pozdrav. — Posebna hvala g. dr. Fran Mariniču za njegov neumorni trud in požrtvovalnost v težki bolezni naše ljubljene Herme.

ZALUJOCI OSTALI.

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu p. n. cenj. odjemalcem naznanjam, da bom s 1. oktobrom otvoril na Gospodarski cesti v Kolizeju bogato zalogo pohištva od najpreprostejšega do najfinišnega izdelka, kakor tudi tapetne izdelke: n. pr. modroce iz Cim-afrika, žime, volne, patent fotele, otomane, dekor. divane, klub-garniture, ter vsa te vrste spadajoča dela.

Cene konkurenčne.

Naj nihče ne zamudi te ugodne prilike in si preskrbi potrebno.

Se priporočam za obilen obisk.

PETER KOBAL
LJUBLJANA, KOLIZEJ.